

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:
 Egész évre . . . 16 kor. — fill.
 Negyedévre . . . 4 „ — „

Helyben házhoz kordva:
 Egész évre . . . 20 kor. — fill.
 Negyedévre . . . 5 „ — „

Vidékre postán szállítva:
 Egész évre . . . 24 kor. — fill.
 Negyedévre . . . 6 „ — „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfőn és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Apáca u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaszolgáltatására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fill.

NAGYVÁRAD, június 28.

A trónörökös esküje.

Mielőtt az oltár elé lépne szive választottjával Szent István koronájának örököse, az uralkodó család házi törvényei értelmében, a király s a két birodalom egyházi és állami főméltóságai jelenlétében ünnepélyes esküt tett, melyben elismeri, hogy köteendő házassága nem egyenrangú házasság s így az abból származó gyermekek nem fognak birni trónöröklési joggal.

Ezzel el lett hártva házasságának utjából az utolsó akadály, két nap múlva oltárhoz vezeti menyasszonyát.

Az agg király nehéz szívvvel egyezett bele, hogy trónjainak örököse nem egyenrangú házasságot kössön. De mégis megadta beleegyezését, mert az az óhaj vezette mindig s vezeli most is, hogy az uralkodóház tagjainak javát előmozdítsa. A trónörököshöz intézett beszédjében hangsúlyozza Ő Felsége, hogy öcsöce, Ferencz Ferdinánd iránt érzett kiváló szeretete bizonyítékául adta e beleegyezést.

Magyarország népe rövid idő óta ismeri Ferencz Ferdinánd trónörökösét. De köteles hódolattal, tisztelettel, ragaszkodással viseltetik iránta e hazában mindenki s őszintén óhajta az egész ország, hogy boldog családi élet legyen osztályrésze. Hisszük és bizunk benne, hogy a ki ennyi áldozat árán, ily hűségesen kintartott szívének őszinte választása mellett, megadja annak Isten a keresett boldogságot. Hisszük, bizunk benne, hogy a ki ily magasra becsüli saját egyéni boldogságát, az, ha majd Szent István trónjára kerül, éppen oly magasra fogja becsülni népe boldogságát.

A férfias jellem imponál a magyaroknak. A trónörökösnek ez áldozatkész tettet tudja méltányolni Magyarország. E tettetből megismerte őt igazán az ország, melynek rokonszenvét egy csapásra meghódította magának.

* * *

Az államjogilag oly fontos aktusról, a minő 1848 óta nem történt, tudósításunk a következő:

Az eskütétel előtt.

Bécs, június 28. (Saját tud. távirata.) A magyar miniszterek **Lukács** László pénzügyminiszter kivételével és udvari méltóságok ma reggel a gyorsvonathoz csatolt két szalonkocsiban együtt érkeztek. A miniszterek a vassuttól egyenesen a magyar házba hajtottak, a hol kilencz órakor már valamennyien teljes díszben voltak.

A délelőtt folyamán **Szell** Kálmán magyar miniszterelnök két látogatót fogadott: **Khuen-Héderváry** horvát bánt és **Lónyay** grófot,

Stefánia volt özvegy trónörökösne férjét. A gróf közel egy óráig időzött a miniszterelnöknél.

Bécs kíváncsi népe már kora reggel óta az utcán, a Burg előtt tolong és lesi a történelmüket.

A főhercegek kilencz órától fogva egyenkint és nagy ünnepi díszben érkeztek a Burgba.

A többi résztvevőket egy tömegben fél 12 órakor bocsátották az ugynevezett titkos tanácsosi szobába.

A magyar miniszterek, titkos tanácsosok és udvari méltóságok a magyar Házból együtt mentek el a Burgba.

Az eskü letétele.

Az eskütétel pont 12 órakor folyt le a titkos tanácsosi szobában, a hol a meghívottak már fél órával hamarabb gyülekeztek és felállottak úgy, hogy a király érkeztekor már mindenki elfoglalta volt helyét.

Ferencz Ferdinánd főherceg, a ki tábornoki egyenruhában van, feltűnően sápadt. A trónszéktől balra álló asztalkára támaszkodva áll és úgy várja a királyt. Hozzá legközelebb áll **Gruscha** bibornok-herceg-érsek és mögötte mintegy két lépésnyi távolban **Schlauch** Lőrincz, Nagyvárad bibornok püspöke.

A terem hosszában, szemben az ablakkal áll az emelvény és ezen a trónszék; ettől jobbra egy üres asztalka, a melyen a keresztet és az evangéliumot helyezték el. Az asztalon írószerek; előtte karosszék. Itt fogja a főherceg az okiratokat aláírni.

Az emelvénynyel szemben három lépésnyi távolban áll az ünnepi aktus jegyzője, Gróf **Goluchovsky** Agenor közös külügyminiszter, mint a császári ház minisztere. A herceg-érsektől és **Schlauch**tól balra áll **Lichtenstein** herceg osztrák császári főudvarmester.

A nevezettek mögé sorakoznak a megjelent fő-, illetőleg királyi hercegek teljes félkörben, még pedig úgy, hogy a királytól jobbra áll **Ottó** (Ferencz József) herceg és azután a többiek a következő sorrendben: **Ferdinánd Károly Lajos, Lajos Viktor** (a király öcsöce) **Ferdinánd Salvator, József Ferdinánd Salvator, Henrik Ferdinánd Salvator, Lipót Salvator, Róbert Károly, Ferencz Salvator** (a király veje), **Lajos Salvator, Frigyes Károly István, Jenő, József** és végül **Ferencz Ferdinánd** főherceg szomszédságában **Rajner Ferdinánd** tábornok, az osztrák honvédség főparancsnoka zárja a félkört. A főhercegek valamennyien katonai rangjuknak megfelelő nagy díszegyenruhában. **Ferencz Ferdinánd, Lajos Viktor, Frigyes, József** és **Rajner** hercegek a magyar Szent István-rend nagykeresztjei jelvényeit viselik.

Jobbról, balról a fal mellett kivétel nélkül katonák sorakoznak.

Középpütt a főhercegek mögött egy tömegben állanak a közös miniszterek, az osztrák miniszterek, a titkos tanácsosok, a magyar miniszterek és leghátul a helytartók és egy csomó udvari tisztviselő.

A magyar miniszterek közül azok, a kik titkos tanácsosok, elvegyülnek a tömegbe. **Szell**

Kálmán ilyenformán előre jutott a közös miniszterek és az osztrák miniszterelnök mellé, ellenben **Cseh** Ervin báró magyar miniszter titkos tanácsossága hiánya folytán hátra szorult a titkos tanácsosok és az osztrák helytartók közé.

Ha még felemlítjük, hogy a teremszolgálatot az Arczisz-testőrség végezte **Windisch-Graetz** József herceg lov. tábornok parancsnoksága alatt, teljes képét adtuk a teremnek. Legalább még azt jegyezhetjük meg, hogy senkisé jött közönséges frakkban, mert a magyarok mind díszruhát, az osztrákok pedig vagy egyenruhát, vagy az udvari rangjuknak megfelelő uniformist és a papok természetesen egyházi díszruhát viseltek.

Bécs, június 28. Pont 12 órakor megnyílt a belső termekből a titkos tanácsosi szobába vezető kettős szárnyajtó és követve a főudvarmesteri méltóságoktól és hadsegédektől, kik az ajtóban állva maradtak, belépett a király s felsietett a trónra.

A király beszéde.

Bécs, június 28. (Saját tud. táv.) Ő Felsége beszédében többek között ezt mondta:

„A mai ünnepélyre meghívtam Házam tagjait, titkos tanácsosaimat és minisztereimet, minthogy az a nyilatkozat, amelyet **Ferencz Ferdinánd** főherceg ur ő Fensége a mai napon tenni fog, a császári Házra és a monarchiára nézve a legnagyobb fontossággal bír.

Mindig azon óhajástól vezetve, hogy az uralkodóház tagjainak javáról gondoskodjam és hogy öcsém, **Ferencz Ferdinánd** főherceg ur ő Fensége iránti kiváló szeretetem újabb biztosítékát adjam, beleegyezésemet adtam, hogy **Chotek** Zsófia grófkisasszonnyal házasságra lépessen.

Chotek Zsófia grófkisasszony nemesi családból származik ugyan, de családja nem azok közül való melyeket házam meggyökeresedett szokása szerint egyenrangúknak lehetne tekinteni. Minthogy pedig csak egyenrangú családokból való nők tekinthetők egyenrangúknak, ennél fogva a házasság, melyet **Ferencz Ferdinánd** főherceg ur **Chotek** Zsófia grófkisasszonnyal megkötni szándékozik, **morganatikus házasságnak lesz tekintendő s ennél fogva az ezen házasságból, Isten áldásával származó gyermekek nem osztozhatnak az uralkodóház többi tagjainak jogaiban.**

Ferencz Ferdinánd főherceg ur ennél fogva azon cél-

ból, hogy ezt örök időkre biztossítsa, mai napon ünnepélyes esküt fog tenni arra, hogy mindezt elismeri,

elismeri különösen, hogy **Chotek** Zsófia grófkisasszonnyal kötendő házassága **morganatikus**, elismeri az ebből folyó összes következtetéseket,

elismeri, hogy **Chotek** Zsófia grófkisasszonnyal kötendő házassága **nem tekinthető egyenrangúnak**

s ennél fogva az ezen házasságból származó gyermekek **nem nyerhetik meg az egyenrangú gyermekek jogát.**

Felszólítom császári házam miniszterét, olvassa fel a **Ferencz Ferdinánd főherceg ur által leteendő esküt.**

Goluchowszky Agenor gróf külügy-miniszter fölvette a készen tartott esküszöveget s megkezdte annak felolvasását a bevezető szavakkal:

Az eskü.

„Mi Ferencz Ferdinánd Isten kegyelméből ausztriai főherceg...”

Az eskü bevezető része majdnem szóról egyezik a király fenti beszédével, de még élesebben hangoztatja a **házi törvény föltétlen érvényességét.** Utal azonban felül arra, hogy a pragmatika szankció szerint úgy **Ausztriában, mint Magyarországon csak az uralkodó család tagjainak egyenrangú házasságából származó gyermekek vannak jogosítva a trónöröklésre,** a mi a letett eskünek indokál szolgál, de azt egyszersmind parancsolólag elő is írja.

Az eskü felolvasása után a trónörökös odalépett ahhoz a kis asztalhoz, melyen az **evangélium** volt elhelyezve. Az asztalka mellett állottak dr. **Schlauch** Lőrincz bibornok, nagyvárad püspök és dr. **Gruscha** Antal bibornok, bécsi herceg-érek.

A királyi herceg két ujját az evan-

géliumra téve, szilárd hangon, ünnepélyes csend közepette a következő esküt tette le:

„Esküszöm a mindenható Istenre, hogy az uralkodó család törvényeit minden részükben elismerem;

esküszöm, hogy az életem terjesztett és felolvasott esküt bevezetésében, minden részében, minden tekintetben, minden záradékával elfogadam és elismerem;

esküszöm, hogy **Chotek** Zsófia grófkisasszonnyal kötendő házasságot **morganatikusnak** tekintem,

hogy gyermekeimet, kik Isten áldásából eme házasságból származni fognak, **nem ismerem el egyenrangúknak;**

esküszöm ennél fogva, hogy ezeket a gyermekeket **sem Ausztriában, sem Magyarországon trónöröklésre jogosítottaknak** elismerni soha sem fogom.”

Az eskü letétele alatt ő Felsőége fővegét a jobbjánál álló asztalkára tette.

Az eskütétel után a ceremónia véget ért. Ő Felsőége visszavonult termeibe, hová az összes főhercegek születésük rangsora szerint követték. Az aláírt okmányokat gróf Goluchowszki vette őrizet alá.

Bécs, június 28. A Ferencz Ferdinánd főherceg által aláírt és esküvel is megerősített nyilatkozat hiteles szövegét holnap reggel a „**Budapesti Közlöny**”-ben és a „**Winer Zeitung**”-ban a mai eskütétel rövid ismertetésével együtt közzé fogják tenni.

Az eljegyzés előzményei.

A Beliner Lokalanzeiger a következő tudósítást kapja Bécsből:

Ferencz Ferdinánd eskütételének híre itt nagy meglepetésképen hatott; a sok hamis híresztelés után ugyanis már az egész házassági hírből kételkedni kezdtek. Bizonyos az, hogy a főherceg jó ideig arra gondolt, hogy teljesen

lemond a trónról a grófnővel való házassága érdekében. Miután azonban kiváló jogászokkal való értekezés után meggyőződött arról, hogy ez merőben fölösleges, megnyugodott abban, hogy mint trónörökös köti meg a morganatikus házasságot.

Régebben a titokban eljegyzett arával, abban állapotodott meg a főherceg, hogy a római Villa d'Esté-t régi pompájában újra helyre fogják állítani és az évnek jó részét itt és a modenai hercegtől örökölt olaszországi birtokon fogják tölteni. Mióta azonban a trónról való lemondás szükségtelen voltáról meggyőződött, elejtették ezt a tervet is és a trónörökös trónraléptekor ücscsének, Ottó főhercegnek fogja átengedni az olaszországi birtokokat.

Azt még ma sem tudják, mikor történt a formális eljegyzés, de valószínű, hogy akkor, amikor a grófnő Izabella főhercegnő udvarát elhagyta. A trónörökös akkortájt kezdett Frigyes főherceghez gyakrabban járni, amikor ennek hét leánya közül egy-kettő már igen szépen felserdült. A főhercegnő különösen örült a trónörökös gyakori látogatásának, akivel részletesen szokta megbeszélni az Albrecht főhercegtől örökölt birtokokon és kastélyokon eszközendő változtatásokat és újításokat. Sőt egy ízben ő maga is hosszasan időzött leányaival a főherceg eckartligeti kastélyában, máskor pedig gyakran hívta meg a trónörökösöt egyik-másik olyan birtokra, amelyet Ferencz Ferdinánd izlése szerint rendezett be. A trónörökös láthatólag jól is érezte magát ebben a családi körben és a főhercegnő, aki gondos és okos anya volt, nem minden ok nélkül remélte idősebbik leányának trónrajutását.

A trónörökös hosszú estéken át társalgott a főhercegnő igénytelen, szerény föllépésű udvarhölgyével, Chotek Zsófia grófnővel, a kinek szellemessége és szeretetreméltósága láthatólag lebilincselte. A múlt ősszel egy véletlen eset juttatta a főhercegnő tudomására Ferencz Ferdinánd érzelmeit. A főhercegi család a pozsonymegyei féltoronyban időzött, ahol a trónörökös meglátogatta őket. Ferencz Ferdinándnak kora hajnalban kellett elutaznia. Megesett pedig, hogy a trónörökös aranyláncza, amelyen iron, kés, medallion, gyufatartó stb. figyeg, véletlenül a toalettasztalon maradt. Csak később vette a szolgazemélyzet észre a lánczot, a mely így Izabella főhercegnő kezébe került, aki pedig az egyik medálionban meglelte udvarhölgyének, Chotek Zsófia grófnőnek miniatűr fényképét. Félórával később a grófnő podgyász nélkül utazott el a kastélyból, Ferencz Ferdinánd pedig azóta nem volt látogatóban a főhercegi családnál. Chotek Zsófia azóta Drezdában élt nővérénél, Wuthenau asszonynál, vagy pedig Grosspiesenben Rostitz

A „TISZÁNTUL” TÁRCZÁJA.

A kisebbik leány.

Írta: Deér.

Ritkán lehet látni két egymástól annyira elütő testvért, mit a két Dorozsmai leány volt. Nóra az idősebb, magas büszke termet volt; telt, arányos idomokkal, magas, nyílt homlok-kal, parancsoló, szinte leigázó tekintettel. Uralkodásra látszott teremve lenni.

Magda a fiatalabb leány, nyulánk teremtés volt. Simára fésült szőke hajával, nagy nyílt kékszemével olyan volt, mint maga az ártatlanság.

A természetük is egészen elütött egymástól. Nóra büszke, hideg szépség volt. Csak hódításban lelte minden örömet. Magda egyszerűen kedves, csendes természetű, hallgatag leány. Nénje mellett olyan, mint a büszke tölgy mellett a parányi igénytelen bóróka.

És Magda ismerte az ő egyszerűségét. Tudta, hogy messze áll nénje mögött minden tekintetben. De őt ez nem bántotta. Rajongva szerette nénjét és boldog volt, ha azt mosolyogni látta, ha nénje megcsókolta.

Szívesen meghozott volna minden áldozatot, csak azért, hogy nénjét boldognak láthassa.

És mégis Magda volt az, ki nénjének a büszke, parancsoló Nórának a legkeserűbb

órárt szerezte. De ezt Magda nem tudta meg soha.

*

Nórának sok udvarlója volt, de ki leginkább kitartott mellette, ki leghűségesebb kísérője volt, az a szomszéd fiatal birtokos, Erdős Géza volt.

A fiatal férfi, úgy látszik egészen rabja lett a szépséges Nórának. És ez tetszett az idősebb Dorozsmai leánynak. Tetszett pedig azért, mert Erdős elő-zőr is gazdag ember volt, aztán meg ritka szép férfi. A városban már csak úgy beszéltek a Dorozsmai leányról meg Erdősről, mint jegyesekről.

Lassan-lassan el is maradoztak Nóra megszokott udvarlóit. Ugy is hiába, — gondolták magukban. Erdöst nem csapják ki a nyeregből. De senki sem örült úgy ennek a visznyak, mint Magda, az egyszerű, kedves szőke kis Magda.

Olyan boldog volt, mikor látta, hogy Erdős mily nagy szeretettel, gyöngédséggel forgóldik nénje körül.

És úgy örült annak a gondolatnak, hogy Nóra Erdős felesége lesz. Milyen boldogok is lesznek akkor — gondolta magában.

Aztán meg arra gondolt, hogy ő akkor majd ritkán fogja látni nénjét, meg Erdöst is, kik majd a fővárosban fognak lakni s csak ritkán látogatnak le ide hozzájuk.

Erre a gondolatra aztán úgy érezte, mintha egy kissé elfacsarodnék a szive. És nem tudta, hogy mi bántja? Gondolt mindent. Vajjon nénjét sajnálná-e annyira? Miért? Hisz az boldog lesz férje oldalán. Vagy tán Erdősért fájna a szive?

Elpirult erre a gondolatra. De csak nem tudta kiverni a fejéből. Egyre ott állt előtte az az erőteljes szép, barna férfi.

Látta azokat a mélytűzű, fekete szemeit, hallotta érczes, dallamos hangját.

És az a tekintet, az a hang csak belenyilallott a szívébe. Szabadulni akart tőle, de hiába. Egyre csak az járt a fejében. És a kicsi egyszerű Magda egyszer csak bevallotta magának, hogy ő szereti az ő egyszerű, igénytelen lelke minden erejével Erdöst a gazdag, szép férfit.

Hogy felzokogott erre a gondolatra az a szegény kis leány. A mint ott feküdt a hullámos, fehér ágyban, beletemette fejét a párnákba s úgy zokogott, úgy sirt fel-felcsukló, erős zokogással.

Nénje is meghallotta. Felkelt s odament a kisebbik leány ágyához.

— Magdolna, az Istenért, mi bajod?

Magdolna felemelte fejét s mosolygott a könnyein keresztül. Aztán meg lassu, kissé fáradt hangon kezdett beszélni:

— Ne haragudj édes Nórá! De látod, magam sem tehetek arról. Valami úgy összeszorította a szívemet. Tudod, olyan bolondos

grófnónél, a hol alkalmá volt a trónörökösrel is találkozni.

Az utolsó karácsonyt a grófnő az eckartligeti rejtett vadászkastélyban töltötte még, de valószínűleg már azzal a biztos tudattal, hogy a jövő esztendeit a bécsi Belvédére újonnan restaurált fényes falai között fogja tölteni, ahol a trónörökös is május elseje óta lakik. A pompás palota természetesen közös lakása lesz az új párnak, de az udvartartásban és az élet külső, etikettszerű megnyilvánulásaiban igen sok lesz a komplikáció. Mert például a főherceg nejevel együtt az udvari aranyküllős kocsit használja, de a grófnőnek egyedül már nem szabad az ilyen kocsiban járni, épp így természetesen a diszruhás udvari szolgálománya is csak a főhercegnek áll rendelkezésére. A grófnő színházakban vagy lóversenyeknél nem használhatja az udvari páholyt.

Nyári tartózkodási helyül az ifjú párnak pompás fekvésű remek kastélyok állanak rendelkezésére. Így a csehországi Konopist, amelynek gyönyörű park közepén lévő kastélyát csak nemrégiben rendezték be újonnan, azután a kicsiny, fiúmei, a bizalmas, meleg dunamenti Eckart-liget újonnan átalakított díszes parkjával, Krems közelében lévő picziny és csodaszép amstetteni roccoco-váracska és végül a római, nagy műbecsű Villa d'Este.

Aki Chotek grófnőt közelebbről ismeri, az ő rokonszenves lényétől feltétlenül el van ragadtatva. Szép világos szemei vannak, dus barna haja, amely elég hullámos, orra finom metszésű. Termete rendkívül magas és könnyű, hajlékony úgy, hogy a szecsesszionistáknak valószínűleg gyönyörűségük telhetik benne. Feje magas termetéhez képest kicsiny, amint azt igen sok antik szobornál látjuk.

A grófnőnek eddig takarékoskodnia kellett és nem fejtette ki azt a pompát és eleganciát, ami vele született, amióta azonban a férjhezmenetele elhatározott dolog, Henriette nővérét, aki Erzsébet főhercegnő asszonyánál udvarhölgy volt, felmentették a szolgálat alól. Egyetlen fivére, aki kerületi biztos, szintén nem maradt többé ez állásában, a grófnőnek azokivül öt testvére van, akik mindnyájan igen jól mennek férjhez.

Chotek Zsófia grófnő Baranyában.

Chotek Zsófia grófnő több ízben volt már Baranyamegyében és hetekig élvezte a dunamelléki vadregényes vidék természeti szépségeit. Először akkor lépte át Baranyavármegye határát, a mikor Frigyes főherceg Albrecht főherceg halála után a bélyei uradalmat átvette. Abban az időben Izabella főhercegnő udvar-

hölgye volt a grófnő: e minőségében jelent meg Baranyában a főhercegnő oldala mellett. Pécs város és Baranyavármegye előkelő urai, a kik a vármegye földesurának, a főhercegnek ez alkalommal adott ünnepi ebédjén részt vettek, el voltak ragadtatva a grófnő kedvességétől.

Szily László, a vármegye akkori alispánja, a ki szintén jelen volt az ünnepélyes lakomán, a grófnő előtt tisztelegvén, németül kezdte a beszélgetést, mire a grófnő az egybegyűlt urak nagy meglepetésére magyarul válaszolt s tiszta magyarsággal folytatta a társalgást. Lebilincselő kedvessége mellett a lehető legfényesebben tanuskodik az a nagy szeretet és ragaszkodás, melylyel Frigyes főherceg leányai iránta viseltettek. A kis főhercegnők folytonosan a grófnő körül foglaltak helyet és karjára fűződve enyelegtek vele. A pécsi és baranyai urak nem győzték csudálni a vendégszerető háziasszony, Izabella főhercegnő fejedelmi méltósággal megnyilatkozó szívélyességét s a csendes grófnő demokratikus hajlamra mutató fesztelen kedvességét, melylyel a jelen volt összes urak emlékeztében felejthetlenné tette magát.

Chotek grófnő azóta számtalanszor látogatott el Baranyába. A legutóbb megtartott királyi vadászatok alkalmával is ott időzött a karapáncsai vadászkastélyban, a hol a király szállva volt. A vadászat egyik napján a német császár kíséretével átrándult a mi királyunk szállására a kőrös-erdei vadászkastélyból és a magas vendégek a verendán helyet foglaltak, hogy Strelitzky budapesti udvari fényképész megörökíthesse ezt a jelenetet. A képen I. Ferencz József, II. Vilmos német császár, Frigyes főherceg és neje, Izabella, valamint az uralkodók kíséretében levő urak Paar főhadsegéd és Deines porosz ezredes társaságában ott látható Chotek grófnő is.

Az esküvő.

A király tegnap este Schönbrunnban Ferencz Ferdinánd főherceget hosszabb magánkihallgatáson fogadta, melyen véglegesen megállapították az esküvő napját.

Ferencz Ferdinánd főherceg határozott kívánságára Chotek grófnővel való menyegzője

alkalmából semmiféle ünnepesség nem lesz, hanem a menyegzőt a legnagyobb esőndben fogják megülni. Június 30-án, szombaton délután 2 óra 30 perczkor Ferencz Ferdinánd főherceg és Chotek grófnő, ki most Grosz-Priezenben van, különvonaton Bodenbachon át Reichstadtba érkezik. Megérkezésük alkalmával nem fognak a városon keresztül a kastélyba hajtatni, hanem az ovációk kikerülése végett a kastély kertjén át térnek a kastélyba. A megérkezés után Chotek grófnő a kastély felső emeleti részében Mária Terézia főhercegnő és leányai Mária Annunciata és Erzsébet főhercegnőknek, mint leendő sógornőinek be fog mutatkozni. Ugyanekkor Ferencz Ferdinánd főherceg a kastély elsőemeleti lakosztályában Reichstadt város polgármesterét, a városi székesegyház esperesét és a kapuczinus kolostor gvardiánját fogadja. Este a souper a legszűkebb családi körben lesz. A főherceg és Chotek grófnő lakosztálya a kastély középső emeletén lesz, azokban a lakosztályokban, hol a múlt évben a király lakott. Mária Terézia főhercegnő pedig leányaival a felső emeleten levő azt a lakosztályt foglalja el, hol a múlt évben is lakott.

Az esküvőt vasárnap délelőtt féltizenegy órakor a kastély kápolnájában tartják meg. Az egyházi szertartást dr. Marchall, Reichstadt székesegyházának esperese, a főherceg volt nevelője s még most is meghittje, a kapuczinusok gvardiánjának és Mária Terézia főhercegnő kíséretében levő András atyának, a főhercegnő udvari papjának segédletével végzi.

András atya magyar ember (Csák András a neve) s régóta van a főhercegi udvarnál. A mostani vőlegény főherceg még gyermek volt, mikor atyja Károly Lajos főherceg őt az udvarhoz vette s mint magyar embert fia mellé adta, hogy vele magyarul társalogjon.

Az egyházi szertartás előtt és után a reichstadti tanítóképző növendékeiből álló kvartett egy-egy egyházi dalt fog énekelni. Az egyházi szertartáson a főhercegi család tagjain kívül csak Reichstadt város polgármestere, a leipai kerület főnöke és Tauber Oszkár kamarai tanácsos, a hivatalos Wiener Zeitung főszerkesztője lesz jelen. Az utóbbi a főherceggel és menyasszonyával együtt utazik Reichstadtba. Esketési tanu a főherceg részéről főudvarmes-

gondolataim voltak. Ugy láttam, mintha téged valami nagy fájdalom ért volna. Mintha valaki elszakította volna tőled Erdőt, te meg utána akartál volna rohanni s nem engedtek. Durva kézzel visszarántottak. S te ekkor összeestél s ájultan terültél el a földön.

Az idősebb Dorozsmai leány mosolyogva hallgatta hugát.

— Oh te kis libácska! Hát hogy lehet ezen sirni! Bohóság az egész. Feledd el! Aztán légy nyugodt. Nincs olyan férfi a világon, aki után én csak egy könnyet is tudnék hullatni. Nem érdemlik meg. Egyik olyan léha, mint a másik s ha akarom, mindnyájan ott hevernek a lábaimnál s válogatok közülök.

Magda bámuló szemekkel nézte nénjét. Az ő egyszerű, igénytelen lelke nem tudta megérteni ezeket a büszke, önhitt szavakat. Szinte félve kérdezte nénjétől:

— Hát te Nóra, nem szeretsz senkit?

A büszke Dorozsmai leány egy pillanatra gondolkodott s aztán valami fagyos hidegséggel válaszolt:

— Nem, én nem szeretek senkit. Talán nem is tudnék férfit szeretni.

— Hát Erdőt sem szereted? — kérde remegve Magda.

Nóra arcán pillanatnyi felhő vonult át. De aztán újra egész hideg, közönyös hangon válaszolt:

— Mindig csak az az Erdős! Igazán nem tudom, mit akartok vele? Mintha már nem is

volna más férfi a világon. Ha éppen kíváncsi vagy rá, hát igenis nem szeretem Erdőt.

— Pedig az szeret téged — s én azt gondoltam, hogy ti bizonyosan jegyesek lesztek.

Nóra felkaczagott.

— Te, bohó leány! De ilyen a világ. Ha az ember egy barátságosabb szót vált valakivel, mindjárt összeboronálják vele. Node majd teszek róla. Megmutatom a világnak, hogy nem kötöm magam Erdőshöz, találok magamnak más férfit is.

Magda ijedten pillantott nénjére.

— Oh én ostoba, minek is fecsegetem össze annyi badarságot! Talán meg is haragudtál rám?

Nóra megcsókolta hugát s becézgető hangon szólt hozzá:

— Oh te kis bohó. Dehogy haragszom. Csak aludnál nyugodtan.

Aztán ott hagyta hugát s maga is nyugodni tért. Sokáig gondolkodott még huga szavai fölött. Erdősről álmódosított s érezte, hogy szíve hangosabban dobog erre a névre.

Hiába akarta tagadni, szerette Erdőt. De büszkesége nem engedte, hogy ezt bevallja csak magának is. Inkább titkolta, rejtegette. Ne lássa senki, hogy a büszke Dorozsmai Nóra rabja lett egy férfinak. Csak azért is hideg, közönyös lesz Erdőssel szemben. Szegény leány azt hitte, hogy a szívét megcsalhatja...

Magda meg arról gondolkodott, hogy milyen galibát is csinált ő az ostoba fecsegé-

sével. És egyre azon törte a fejét, hogyan tehetné jóva hibáját.

*

Erdős megütözve tapasztalta, hogy Nóra egy idő óta feltűnően hideg, tartózkodó vele szemben. Nem tudta okát találni. A leányt hiába kérdezte, az csak mosolygott olyan hideg, kicsinylő mosolylyal. Bántotta ez a fiatal férfit. Jó ideig nem is ment Dorozsmaiékhöz. Hogy kesergett ezen a kis Magda! Saját magát okozta mindenért. Fájt neki, hogy nénje és Erdős között megbomlott a jó viszony. De meg az is úgy megkeserítette, hogy most már nem láthatta Erdőt. Erdős, határozott szándék érlelődött meg benne, hogy jóvá fogja tenni, amit elrontott. Ezer meg ezer gondolat kóválygott agyában s egyre csak oda lyukadt ki, hogy beszélni fog Erdőssel.

Annál inkább akarta ezt, mert nénje is egyidő óta mintha szótlanabb, halaványabb lett volna s mintha szemei többször ki lennének sirva. Sok álmatlan éjszakát virrasztott át Magda, míg végre határozott. Irt Erdősnek, hogy látogassa meg egyik délután a mikor tudta, hogy anyja s nénje nem lesznek otthon. Erdős csodálkozva olvasta a levelet. Egy ideig habozott, de aztán határozott. Egy kissé kíváncsiság is bántotta, hogy vajjon mit akart az a kis szőke haju, buzavirág szemű leány? Elment. Amint a Dorozsmaiék szalonjába belépett, Magdát látta maga előtt. A

tere, Chotek Zsófia grófnő részéről testvérbátyja gróf Chotek Farkas lesz. Az esküvő után a főhercegi család tagjai dejeunerhez ülnek, melyen a már említett személyeken kívül a reichstadti polgármester, a székesegyház eszterese és a kapuczinus kolostor gárdiánja vesznek részt. A dejeuner után az új pár azonnal konopistba, a főherceg csehországi kastélyába utazik.

A reichstadti kastélyban husz lakosztályt rendeztek be az érkező vendégek számára. A vendégek között várták Albert szász királyt is, ki azonban veszedelmesen beteg lett és így valószínűleg nem jön el. Liechtenstein herceg főudvarmester már szombaton megérkezik. Ottó és Lipót Ferdinánd főherczegek vasárnap reggel érkeznek Reichstadtba. Ugyancsak vasárnap érkezik meg gróf Chotek Farkas, kormánytanácsos, a menyasszony testvérbátyja is.

A házasság kihirdetése nem Reichstadtban, hanem a bécsi augusztinusok templomában és a gross-priezeni plebánia-templomban történik.

Mária Terézia főherczegnő leányával Mária Annunziata és Erzsébet főherczegnővel már tegnap este hat órakor kocsin Reichstadtba érkezett. A lakosság nagy tömegben gyűlt össze, de az ovációkat a főhercegi család köszönettel mellőzni kérte.

Chotek grófnő rangemelése.

A hivatalos Wiener Zeitung holnap közli Chotek Zsófia grófnőnek herczegnői (Fürstin) rangra emelését. A grófnő új czíme hohenburgi herczegnő lesz. Ezt a nevet Ferencz Ferdinánd kívánságára választották. A főherczeg földkörüli utazásában a gróf Hohenburg inkognitó-nevet használta. A trónörökös nejét csak ősszel mutatják be az udvarnál.

Ugron a trónörökös házasságáról.

Budapest, jun. 28. (Saj. tud. táv.) Ugron Gábor a »Magyarország«-hoz írt levelében foglalkozik a trónörökös házasságával és közjogi fejtegetések során kijelenti, hogy a házi törvényeink szerint a trónörökös házasságából születendő gyermekeknek nem lesz joguk a trónra, azonban a jövőbeli magyar király hitvesére nézve Magyarország korlátozva nincsen, hogy mint királynét el ne ismerje.

Chotek Zsófia, ha férje trónra jut, megkoronázandó, egyszersmind férje czímét elnyeri és rangjában osztozik.

Taliani visszavonulása.

A Vatikánban híre jár, hogy Msgr. Taliani, a bécsi pápai nunczius, ki pár hét óta szülővárosában, Monte Gallo-ban nyaral, megváltik állásától. Az ősszel ugyan még visszatér Bécsbe, de csak azért, hogy a királynak átadja visszahívó levelét. A pápa a nuncziust abban a konzisztóriumban, melyet a szent év bezárása alkalmából tart, kardinálisnak fogja kinevezni.

A „Svetits intézet“ évi beszámolója.

Debrecen, jun. 27.

A »Svetits intézet« évi beszámolásáról avval kezdem tudósításomat, hogy az először ez nekem legnagyobb gyönyörűségemet okozza, másodsor pedig mégis a legnagyobb fájdalmamat, mert nem csak hogy nem bírok kellő képességgel mind ezt úgy leírni, amint leírni kellene, hanem hozzá hasábokra is volna szükség, hogy mindazt úgy írjam le, amit a beszámoló vizsgákon láttunk, hallottunk és tapasztaltunk, amint azt nekünk az érdeműs önfeláldozó apácák bemutatták; de hát ki is volna képes azt az ezernyi ezer részletre kiterjeszkedő jelentést méltóan leírni, melyek egy évi beszámoló alatt, a figyelő, a szemlélő lélek előtt feltűnnek? miért is a részletektől lehetőleg eltekintve, csakis általánosságban írom le az intézet évi beszámolóját.

Szólok először is az elméleti oktatás eredményéről, melyről bátran el lehet mondani, hogy az, aszerint, amint az intézet évről-évre fokozatosan fejlődik és így izmosodik, mindig kitünőbb és kitünőbb lesz, a »Miasszonyunkról« nevezett »szegény iskola-nővérek« buzgó és lelkiismeretes vezetése alatt. Az intézet ugyanis, mely csak négy évvel ezelőtt, csak négy tanító apácával nyílt meg, ma már tizenkét apácza gondos és szeretetteljes vezetése alatt, magában foglal, elemi-, felsőleány- és tanítónőképződét, melyek mindenike minden dicséretet felülmúló sikert volt képes felmutatni a vizsgák alatt, nem csekély öröme és meglepődésére a szülőknék, mi azt bizonyítja, hogy apácáink, kitűnő képzettséggel bírnak az elméleti oktatás terén, úgy annyira, hogy az intézet bátran az első rangú intézetek közé sorolható, mit eléggé bizonyít a szülők oly nagy foku bizalma, hogy gyermekeiket tö-

megesen küldik, valláskülönbség nélkül a zárda, de fájdalom a szűk helyiség miatt számokat nem lehet felvenni addig, míg nem akad egy bőkezű maecenas, aki az intézetet kibővíti. De azok, akik ott tanultak, az előadott tantárgyak értelmes felfogása és világos előadása által tüntek ki, dacára a tantárgyak ismeretes sokaságának.

Zárdánk azonban, nemcsak az elméleti — hanem a kézimunka oktatás terén is kitűnik. A kik megtekintették a zárda kézimunkáinak kiállítását, akár szakértők voltak, akár nem, azok mindannyian elragadtatással voltak eltelve a látottaktól. Ami különösen a kézimunka vezetését illeti, az egészen rendszeresen és ama helyes felfogással történik, hogy ott ne csak a luxus munkákra, hanem a legegyszerűbbek elkészítésére is oktattassanak a növendékek, miért is mindazt, ami hasznos, feltüntetve találjuk avval, ami a szemnek gyönyörűt, volt ott mindaz, amit női finom kezek csak elkészíthetnek, az egyszerű kötéstől kezdve a legfinomabb himzésig, látható volt ott gyönyörű párna diványra, asztalfutók, különféle terítők, gyönyörű fehérneműk, női felső ruhák, ez mindannyi bizonyíték, hogy a nővérek gondos körültekintéssel mind arra oktatják növendékeiket, a miket úgy a mindennapi szükséglet, mint a magasabb fokú modern női kultúra megkövetel. Hogy pedig e tekintetben mily tekintélyt képvisel zárdánk, elég legyen annyit felemlíteni, hogy a zárda iránt másképp igen érdeklődő körökből is számosan látogattak meg a női munkakiállítást, melyről csak elragadtatással beszéltek. A női munkák ily futólagos bemutatásánál az a fájdalmas érzet fog el, hogy ez csak futólagos lehet, de egy szűkterű tudósítás keretében meg kell elégedni annak konstataálásával, hogy e kiállítás is becsléltére válik a zárda munkavezetőjének.

De menjünk tovább a másik terembe, a hol rengeteg számmal vannak képviselve a festészeti művek. A fal nem fal a teremben, hanem gyönyörűbbnél-nyönyörűbb festői művek mozaikszerű összeállításával, egy nagyszerű változatosságban pompázó tapéta az egész fal, melynek már elrendezése is művészi kezekre vall. Széttétekintve a teremben, az asztalokon elhelyezett kezdők vonalazásain felől, melyek mind igen tiszta, szabatos munkálatokat tüntetnek fel, láthatók voltak ott, hogy csak némelyeket említsük fel, ornamentikai munkák, tájképek, majd egyes, majd csoport virágok, mindannyian színesen pompázva, melyeket a növendékek önmaguk alkalmaztak, tanulmányfők, olaj festések, selyemre, posztóra, fára festett művek, különösen feltűnő volt a kápolna oltára, két különböző stylben lerajzolva. Szóval kibén a szép és nemes iránti érzék ki van fejlődve, az ott mind megtalálhatta a mi gyönyör-

máskor halavány leány arca pirban égett s tekintete mely csak mosolyogni tudott, ragyogott mint valami csillogó drága kő. Mikor kezét fogták, a férfi érezte, hogy mennyire remeg a leány keze. Csodálkozva, fürkészve szemlélte a leányt. Mintha sohse látta volna, úgy tűnt fel előtte. Hisz ez a kis Magduska, csodálatosan szép, kedves kis leány. A kis leány remegve, csaknem sirva szólt a férfihez.

— Igazán szép, hogy eljött. Csak magam vagyok itthon és éppen azért kértem. A fiatal férfi csodálkozva pillantott a leány arcába.

De nem látott mást, mint tiszta szűzies ártatlanságot. Szinte restelte, hogy egy pillanatra is kétkedett e leányban. — Parancsoljon velem, édes Magda nagyság; örülök, ha valamiben szolgálatára lehetek.

Magda meg csak nézett maga elé a földre. Nem tudta, mit szóljon, mit mondjon? Azt sem vette észre, hogy mint hull alá könnye a világos selyem blúzára. Csak akkor ijedt föl, mikor Erdős a kezét megfogta.

Magda, mi baja? Miért könnyezik? A leány ijedten kapta föl fejét s aztán beszélni kezdett ideges, szakgatott hangon.

— Mondja Erdős, miért kerüli Nórát? Miért nem jön most hozzánk? Hisz maga szerette Nórát és Nóra most is szereti magát. Ugy szenved, ugy bánkódik maga után. És én úgy örültem annak,

hogy maga lesz a Nóra férje, hisz maga olyan jó ember. . .

A férfi csak nézte azt a halvány arcú remegő leányt. A szívét átjárta valami csodás, édes melegség.

Egy új világ tárult föl előtte, egyszerű, szegény, illatos világ, melynek minden boldogsága, minden öröme csak az az egyszerű kis szőkefürtű leány, a kis Magda.

— Szóljon Erdős! Mondja, hogy eljön ezután mindég, szeretni fogja Nórát, szeretői . . . mindig . . . mindig . . . Tovább nem tudott szólni. Hangja elcsuklott s zokogásba fullt.

A fiatal férfi megremegett valami édes, titkos sejtelmétől. Hogy ő eddig nem vette észre a büszke kamélia mellett ezt az illatos kis ibolyát!

Szive megsugta neki, hogy ez a leány szereti őt igazán, mélyen s érezte, hogy ő is tudná szeretni ezt a leányt lelke minden erejével.

Lassan odanyúlt a leány keze után, odvonta magához s lágy reszkető hangon, szinte sugva szólt hozzá.

— Magda, édes Magda, szóljon őszintén! Miért csalogat maga engem Nórához mikor én itt érzem magam csak boldognak a maga oldala mellett. Magdám? Édes kicsi Magduskám, kérdezze meg a szívét s azt hallgassa meg! És ugy mondja meg nekem, kihez jöjjenek én? Nórához-e vagy — magához-e — hozzád-e, én egyetlen Magduskám!

A leány sápadtan ült helyén. Csak a szeméi csillogtak valami boldog fényben. Szólni akart, de nem jött hang az ajkára. Csak akkor tért magához, mikor érezte, hogy a férfi karjai lassan átfonják derekát; csak akkor, susogta elfojtott boldogságtól reszkető hangon:

— Hozzám, csak én hozzám!

*

Mikor Magda mennyegzőjét ülték, mindenkinek feltűnt, hogy az idősebb Dorozsmai leány milyen halavány, sápadt. Nem sokat törődtek vele, csak Magda kérdezte meg nényétől, hogy mi baja van.

— Semmi — válaszolt Nóra — egy kis főfájás az egész.

— És rám nem neheztelsz? — kérdezte Magda.

Nóra mosolygott.

— Ugyan miért? Hisz boldognak látlak s én is boldog vagyok, örülök a te boldogságnak.

Mikor aztán egyedül maradt a büszke Dorozsmai leány, akkor odaborult az ágyra és sirt, zokogott keservesen.

Siratta egy életnek a vesztett boldogságát s eljátszott szerelmét.

ködtet; hogy pedig mily színvonalon áll a festészet a zárdában, hogy ennek a városnak mily hirve van, abból ítélheti meg mindenki, hogy több urinő öntökéletesítése végett a zárdában órákat vesz a festészetből. Ebből látható, hogy mily kezekben van a zárdában a festészet.

Mindezekon felől, kellő gondozásban részesül a zárdában a zene és ének oktatás.

Mindkettőből a bemutatás ez évben is megtörtént és pedig két csoportban; első ízben a kezdők mutatták be szorgalmuk eredményét folyó hó 25-én, ma pedig azaz 27-én a haladók. Csak az igazságnak adózunk, midőn kimondjuk, hogy a lelkiismeretes oktatásnak a zene téren is meg volt az örvedetes eredménye. Kik a zenevizsgálatokon jelen voltak, örömmel jegyezték meg, hogy az eredmény minden várakozásukat felülmulta és hogy ez tényleg így volt, bizonyították a gyakori tapsok és az előadott darabok megismételgetése, ezek, gondoljuk legjobb hővmérői a bensőleg érzett megelégedésnek. Köszönet az eredményért ismét azokat illette a jelen volt nagy számú közönség részéről, kiknek tudásába, ügyes vezetésébe és lelkiismeretességébe van itt lefektetve a zene művelése.

Soha meg nem bocsátanám magamnak, ha a fennebbiek mellett egy pontról megfeledektem volna; nem, erről megfeledekzeni egyszerűen lehetetlen; nem is felejtkeztem meg, de bár sorrendben nem utolsó volt, szándékosan mégis utoljára hagytam — utoljára, mert ezzel koronáját akartam feltenni tudósításomnak, azaz nem is erre, hanem azoknak fejére, kik nekünk egy hübéjos, elragadó, lebilincselő ünnepélyt rendeztek, ünnepélyt, melyen bátran kimondom, még az angyalok is örvendeztek az égből; nem másról értem én ezt, mint a zárdában f. hó 22-én tartott torna-ünnepélyről.

Hogy is folyt le ez a tündérek országába illő torna-ünnepély, melyet a nézők száza és száza gyönyörködve néztek és egyik ámulatból a másikba estek? hát azt előre megmondom, hogy ezt leírni lehetetlen, ezt látni kell és akkor tudja voltaképen az ember, hogy minő is az a *leány torna-ünnepély*, melyet egy tágas udvarban, mintegy 400 leány közreműködésével egy hadvezéri talentummal bíró *apáca* vezetésével, annak egy-egy szavára, egy-egy tapsolására végeznek.

Képzelnék el olvasóim — ha ugyan ilyenek lesznek — mintegy 400 leányt, kik, mint az orgona-sip, a legkisebbtől a legnagyobbig egy hadsereget képeznek; képzeljék el, hogy ezek mind egyszínű ruhába vannak öltözve, virággal fejükön, övvel oldalukon — kik osztályokra vannak osztva, kiket csak egyes küljelek különböztetnek meg; képzeljék el, hogy most ezek osztályonként tartják meg az 5 testgyakorlatukat, azt mondom, mutatják be testi ügyességüket, művészetüket, képzeljék el, hogy ezeket nagyrészt kedves dalok és zongora mellett végzik; akkor már kezd némi homályos sejtelmünk lenni, hogy minő is ez a mesebeli ünnepély.

Felvonul a kis hadsereg első osztálya — a legkisebbek és egy tapsra, a levegőben vibrálóan átható kellemes hangra, megkezdődik a gyakorlat; mily gyakorlat? egyenkint, sorban mint a katonák, feszes tartással, pontosan kimért léptekkel mennek egymás után, egy perc, egy vezénylő szó, egy taps és már kettősével sétálnak, egy pillanat és már 4-esével képezik a csillag alakú képeket, egy pillanatot és már szétoszoltak, hogy ismét egy pillanatot alatt gyűrű alakban járjanak, vagy mint midőn a kigyó összefojja testét, ők is 4-5 sorban, de egy tagban végezzék forgásukat, közben-közben felcsendül gyengéd ajkáról a kedves magyar dal, kihallatszanak a nyílt ablakokon a zárda nagyszótól a zongora hangjai és ők dal és a zongora hangjai és ütemei közt végzik gyakorlatukat tánczlelésekben; a nagyközönség pedig, igen, a nagyközönség pedig ámul-bámul, meg van bűvölve, el van varázsolva a látottaktól, azt sem tudja hol van, tapsol, tombol, éljenez örömeiben.

Elég legyen ennyi izlelítőül, tudósításom úgy is hosszúra nyúlt, hiszen ha mindent leírnék, ma sem lennék készen vele. Röviden tehát csak megemlítem, hogy az első csoport után jött a 2-ik, 3-ik stb. tornarudak, buzogányokkal,

kik mindannyian meglepőbbnél-meglepőbb mutatványokkal gyönyörködötték a közönséget, mely különösen akkor jött eksztázisba, mikor tiz kis leány különféle ügyesnél-ügyesebb mutatványokkal mutatta be a labda-, pálcza- és csörgő-játékot. Mindezeket látva, azt hiszem, hogy a közönség, ha hinne velem együtt a babonába, azt vélné, hogy az a jószágos t. nővér megbabonázta növendékeit, hogy *három hét* alatt e mesébe illő, tüneményeszerű, művészi előadásokat volt képes velük betaníttatni, de mint hívők azt mondjuk, hogy ez az 5 kiváló adománya Istentől, kitől ugy a szellemi tehetség, mint a testügyesség származik.

Soraimat nem zárhatom le a nélkül, hogy a szülők nevében is hálás köszönetet ne fejezzek ki mind azért az önfeláldozó működésért, melyet a t. nővérek növendékeik oktatásában, nevelésében, szóval és példával kifejtettek, Isten áldja meg bőségesen, élvezzék a jól kiérdemelt szünidőt békében, szerezzenek viabb erőt fáradtságos munkájuk után, hogy Isten dicsőségét buzgó működésükkel jövő évben is előmozdithassák.

UJDONSAGOK.

TAJÉKOZTATO.

Régészeti és történelmi múzeum (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 20 fillérért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5-ig 40 fillérért. Más időben 1 korona.

Június 29. Az iparoktatási bizottság ülése a városház tanácstermében.

Június 30. A Szigligeti társaság választmányának ülése d. u. 5 órakor.

Július 7. Nagyvárad város központi választmányának ülése d. u. 4 órakor.

Július 15. Az ev. ref. egyházi énekkar dalestélye a Sport-téren.

* **Péter és Pál napja.** Az apostol fejedelmeknek szent Péter és szent Pálnak az ünnepét együttesen tartja ma a kath. világ, amint egykor egy városban és egy napon szenvedtek vértanu halált a keresztény hitért. Az ünnep alkalmából a kath. templomokban ünnepélyes szent misét és szent beszédeket tartanak.

* **A bibornok itthon.** Dr. Schlauch Lőrincz bibornok Bécsből, ahol a trónörökös esküjénél oly előkelő részt vett, a ma esti gyorsvonattal hazaérkezik székhelyére, Nagyváradra.

* **Hegedűs miniszter erdélyi utja.** A kereskedelmi miniszter ma hajnalban a gyorsvonattal városunkon keresztül utazott Kolozsvárra, ahol 35 éves diáktalálkozójukat tartják, akik 1865-ben Kolozsvárott érettségi vizsgálatot tettek. E találkozásban a miniszternek két alantasa is részt vesz, kik közül egyik felügyelő, a másik ellenőr az államvasutaknál. A kegyelmes urra lett iskolatárs egy heti utra megy a találkozásra. Erdély nevezetességeit tekinti meg. Marosvásárhely, Székelyudvarhely, Csikszereda, Tusnád, Seps-Szent-György, Alcsernáton, Brassó, Fogaras városokat ejti útjába s július 7-én tér vissza Budapestre.

* **A főispán vakációja.** Beöthy László dr., Biharvármegye főispánja július 1-én egy hónapi szabadságra elutazik. Távollétében a főispáni teendőket Szunyogh Péter alispán fogja végezni.

* **A király parancsolta.** József főherceg már hetek óta utazgat az országban, hogy meg szemlélje a honvédsapatokat. A főhercegnek tegnapelőtt különvonaton kellett volna Temesváron át Verseczre érkeznie és a temesvári állomáson megjelentek fogadására Schwitzer hadtestparancsnok, Kollerus vezérkari főnök, Takács térparancsnok és sok törzstiszt. Egyszerre csak Neuber állomásfőnök azt jelentette a hadtestparancsnoknak, hogy éppen most kapott téviratot József főhercegtől, hogy hirtelen közbejött akadály miatt félbe kellett szakítani szemleutját. A főtiszteket nagyon meglepte ez a közlés s találgatták, hogy mi lehet az oka ennek a szokatlan dolognak. Persze akkor még nem tudták, hogy Ferencz Ferdinánd trónörökös házassága miatt a király az összes főhercegeket Bécsbe rendelte. E miatt kellett József főhercegnek szemleutját félbeszakítania, mert hát a király parancsolta.

* **Áthelyezett kir. főmérnök.** A biharmegyei államépítészeti hivatal ezelőtt mintegy félévvel, új főnököt nyert Kikinday Gyula főmérnök személyében. Hivatalba lépése után mindjárt láttuk, hogy erélyes kezű ember állott a hivatal élére, amilyenre itt nagyon is szükség volt. Nemsokára a megyei utak fedanyagainak szállításiánál lépett fel erélyesen, hogy megmentse a vármegye elárult, vagyis inkább kátyuba jutott közúti pénztárát attól, hogy egyes vállalatok monopóliuma legyen jó borsos áron a fedanyagok szállítása. A közérdek parancsolta fellépése azonban bizonyos körökben nemcsak feltűnést, de egyenes visszatetszést keltett és ellenállással találkozott. A dolog vége csak az lett, hogy jó magas ár mellett a régi vállalkozók nyerték el a szállítást. Együttal az a hír is szárnyra kelt, hogy a biharmegyei államépítészeti hivatal személyzetét nemsokára egyenkint elhelyezik Nagyváradra. A történetek után nem csudálkozunk, hogy Kikinday Gyula főmérnök nem nagy örömmel maradt Nagyváradon s elkivánczolt innét s távozása már bevégezt dolog. A kereskedelemügyi miniszter ugyanis Kikinday Gyula kir. főmérnököt saját kérelmére Budapestre helyezte át s helyébe Varró Domokos nagyszabeni kir. főmérnököt nevezte ki a biharmegyei államépítészeti hivatal főnökévé.

* **Ezüstmennyegző Szép családi ünnepély** lesz ma a nagyvárad-olasz-r. kath. plebániatemplomban. Tomcsányi Sándor püspök-égi uradalmi tisztviselő és neje tartják meg egybekelésük 25-ik évfordulóját: az ezüstlakodalmat. Az ünneplő családot számos ismerőse és jóbarátja kereste fel jókívánatával és üdvözléssel a szép ünnepély alkalmával.

* **A választók névjegyzéke.** Az országgyűlési választók névjegyzéke ellen beadott fellebbezések tárgyában a központi választmány július hó 7-én délután 4 órakor ülést tart.

* **Az Árpádházi királyi csontoreklyék végleges elhelyezése.** Székesfehérvárott, Szent István elpusztult bazilikájának területén Hauszmann Imre vezetése mellett az 1862., 1874. és 1884. években az Akadémia, majd a kormány és Fehérvár városa intézkedéséből archeológiai ásatásokat eszközöltek. Ez alkalmából felfedezett sírokból számos csontváz került napfényre, amelyek azonosságának meghatározására azonban minden alap hiányzott és hiányzik. A csontokat öt ládában egy ideig Székesfehérvárott a városház padlásán, utóbb a székesegyház sírboltjában tartották, ahonnan 1893. október 27-én dr. Török Aurél egyetemi tanár, az embertani intézet igazgatója kérésére, tudományos megvizsgálás végett adattak ki. A csontok visszavétele dr. Wlassics Gyula miniszter, a székesfehérvári püspök, a székeskáptalan és a város egyetértő intézkedése közkeztében tegnap délután történt meg az embertani intézet helyiségében. Az átadáson jelen voltak: dr. Török Aurél egyetemi tanár, a műemlékek országos és a koronázó templom építési bizottsága részéről Forster Gyula mint elnök, a fehérvári püspök és káptalana, Gremperger István apát-kanonok, székesfehérvár részéről Moenich Károly tanácsos, levéltáros, dr. Major Ferencz orsz. képviselő, mint a város volt t. főorvosa, a budavári koronázó-templom plebániája részéről Boóky Géza segédlelkész és Dobsa László tanársegéd. A csontokat az átvétel után három rézlárában azonnal

átvitték a koronázó egyház altemplomába, ahol Gremesperger apát-kanonok Bozóky káplán segítségével a bizottság jelenlétében beszentelte. Az egyházi szertartás befejezése után a csontokat tartalmazó ládákat annak az Arpád-házból származó királyi hercegek földi maradványai mellé helyezték, aki legnagyobb valószínűség szerint III. Béla fiai közé tartozott. Itt említjük meg, hogy a koronázó egyház altemplomában a kegyeletes érdeklődés tárgyait képezik azok a koporsók is, amelyekben III. Béla és hitvese tetemei Fehérvárott nyugodtak és márványkoporsóiknak külön felállított és üveggel védett alsó lapjaik, amelyeken a test körvonalai világosan kivehetők.

*** Előléptetések a közigazgatásnál.** Dr. Beöthy László, Biharvármegye főispánja Ertsey Géza és Hegyesi Pál III. oszt. közigazgatási gyakornokokat II. közig. gyakornokká léptette elő. Az üresedésben levő III. oszt. közigazgatási gyakornoki állásra pedig Bagothay Károly mikfalvi lakost nevezte ki.

*** A honvéd-zenekar Nagyváradon.** Kedves vendégei lesznek városunknak a jövő hó elején. Biztos forrásból értesülünk róla, hogy a budapesti első honvédkerületi zenekar ideérkezik s részt vesz a honvéd hadapród-iskola évzáró ünnepélyén. Egyelőre még csak ennyi van tervbe véve; részünkről azt hisszük, a nagyváradai közönség szívesen látná a kitűnő honvédenészeket több, nyilvános fellépésen s ha a szolgálati viszonyok engedik, Bachó István karnagy is bizonyára meg fogja ragadni az alkalmat arra, hogy régi jó ismerőseit üdvözölhesse a karnagy emelvényről. A zenekar július 6-án reggel fél 9 órakor indul Budapestről, háromnegyed 4 órakor ér Nagyváradra s az eddigi megállapodások szerint július 9-én d. e. fél 11 órakor indul vissza Budapestre.

*** Vonatkésés.** Tegnap, csütörtökön délután kisebb baleset történt a báránai vasút állomáson. A délután Nagyváradról indult tehervonat egyik kocsija a nevezett állomáson kisiklott. Szerencsétlenség nem történt, csupán a gyorsvonat késett a forgalmi akadály miatt mintegy másfél órát.

*** A miniszter a cipőgyár mellett.** A nagyváradai ipartestület feliratot intézett a kereskedelmi miniszterhez, a melyben arra kéri a minisztert, hogy a Nagyváradon létesítendő cipőgyárat ne részesítse semmiféle segélyben, mert a gyár tönkre teszi a nagyváradai csizmadia és cipész iparosokat. A miniszter leiratot intézett a kérelem tárgyában s ebben erősen a gyár létesítése mellett szól. Kijelenti különben, hogy állami kedvezmény iránt az utóbbi időben nem fordult hozzá semmiféle cipőgyár. Moskovits Farkas és társa cipőgyárosok korábbi kérelmeit pedig már elintézte, még pedig akként, hogy fedezet hiányában a kérelmet nem teljesítette.

*** Zsuron.** Az elmúlt télen történt a főváros egyik vendégszerető családjánál, a hol egy-egy zsuron körülbelül száz-százhusz vendég fordult meg, hogy a tarka tömegben egy frakkos ficsur megszólított egy uri embert:

— Kérlek menjünk innen valami kávéházba, mert halálosan unom magam és olyan éhes vagyok, mint egy farkas.

A megszólított nyájasan felelte:

— Pardon, de én nem mehetek . . .

— Ugyan miért ne jöhetnél?

— Mert én vagyok a házigazda . . .

*** Mattasich-Keglevich tragédiája.** Mattasich-Keglevich főhadnagy, Koburg Lujza hercegnő szerencsétlen lovagja a várbörtön levegőjét már nem sokáig bírja elviselni. A főhadnagy köztudomás szerint röviddel ezelőtt pöre revízióját kérelmezte, mit azonban illetékes helyen megtagadtak. E súlyos csapás miatt testileg és lelkileg annyira megrendült az egykor dőlczeg katoná, hogy most nagybetegen fekszik a várbörtön kórházában.

*** Hol pazarolják a vizet.** A nagyváradai vízvezeték kitűnően működik, de még sem győzi az óriási vízfogyasztást. Ennek oka pedig nem a közönség vízpazarlása, hanem a laktanyák és különösen a honvéd hadapród-iskola szertelen vízhasználata. A honvéd hadapród-iskolában 200 növendék van s azon kívül a személyzetet ha százra tesszük, összesen 300 embert számíthatunk az egész iskola területén. A nagyváradai vízvezeték építésénél, nagyhirű szakemberek véleménye folytán, a számítás alapjául a lakossághoz arányitva személyenként és naponként 75 liter vizet vettek. És az elmúlt hónapban a honvéd hadapród iskolában haterháromezreszáz köbméter vizet fogyasztottak, tehát naponta kétszáz köbmétert, vagyis kétszáz ezer literet. Így egy-egy személyre mintegy 700 liter vízfogyasztás esett naponként. Ezért a honvéd kincstár egy fillért sem fizet. Ezenkívül a többi katonai laktanyákban sem kimélik a vizet. Innét magyarázható meg az óriási vízfogyasztás a városban, a mely vízhiánnyal fenyegeti a várost. A vízvezeteki bizottság tegnap sürgősen összeült, hogy megállapítsa azon módokat, amelyekkel elejét vehetnék a vízpazarlásoknak s elháríthatnák a vízhiány folytán beállható veszélyt. Elhatározták, hogy sürgősen megkeresik a városi tanácsot, miként szólítsa fel a honvéd hadapród-iskola, a Ferencz József, a tüzér és honvéd-huszár laktanya parancsnokságait, hogy a vízpazarlást akadályozzák meg s csak az emberi élvezetre szükséges vizet fogyasztják. A gyárak és ipartelepeknél pedig szorítsák meg a vízfogyasztást s ha szükségesnek találja a tanács, esetleg tartályok felállítására kötelezze a gyárakat. Ha ezen intézkedéseknek nem lesz sikere, kénytelen lesz a város a vízvezeték a nap bizonyos idején elzárni, ami bizony nagyon sok kellemtelenséget fog okozni a lakosságnak.

*** Képkiallítás Nagyváradon.** A Szigligeti társaság választmányának tisztelt tagjait felkérem, hogy f. hó 30-ikán délután 5 órakor a Gazdasági és Iparbank üléstermében tartandó választmányi ülésen megjelenni szíveskedjenek. Tárgy: a képkiallítás tárgyában kiküldött albizottság jelentése és ennek alapján a szükséges intézkedések tárgyában határozat hozatal. Nagyvárad, 1900. évi június hó 28-án. Radl Ödön, elnök.

*** A munkaszünet a vidéken.** A belügyminiszteriumhoz folyton nagy számmal jönnek a levelek és folyamodások, a melyekben azt kérik, hogy a miniszter a vasárnapi munkaszünet megtartása tekintetében engedjen különbséget a vidéki és a városi fűszeresek, regálébérlők, meg rövidáru kereskedők közt. A belügyminiszter most körrendeletben válaszolt, amely határozottan kimondja, hogy a törvény egyformán szól a városi és vidéki kereskedőknek. A vidéki fűszeresek, akiknek egyuttal trafikjuk is van, szinte kötelesek üzletüket vasárnap bezárni, a dohányt és szivart pedig a kapu alatt, vagy üzletük előtt árusíthatják.

*** Nyolcz év után felfedezett rablógyilkosság.** Teplitzből írják a következő szenzációs esetet: Prödlitz község közelében a mult héten egy emberi csontvázra bukkantak. A törvényszéki vizsgálat kiderítette, hogy a csontváz egy jól megtermett, erőteljes emberé volt, a ki büntetnek esett áldozatul, mert a koponyája össze volt roncsoiva s a mellét egy szurás érte. Ugyancsak megállapították, hogy a holttestet ruha nélkül ásták el. Szakértők véleménye szerint az eset nyolcz év előtt történhetett s az a vélemény, hogy az ember az országon rablógyilkosságnak esett áldozatul. A vizsgálat során bebizonyosodott, hogy a meggyilkolt a nyolcz év előtt Teplitzből eltűnt ötven esztendőes Tittel Antal koresmárossal azonos. Tittel akkortájt Prágába utazott s nem tért többé vissza. A

legszorgosabb kutatással is csak azt tudták kideríteni, hogy Tittel visszafele utazott Prágából Teplitzbe. Aussignál azonban lekésett a csatlakozó vonatról s gyalog indult utnak Teplitz fele. Mint most kiderült, az uton rablógyilkosságnak esett áldozatul s holttestét elásták.

*** Önerejéből.** A mult szombaton az alma mater falai közt egy kalandos multu, de vaszorgalmu férfit avattak orvostudorrá, életének negyvenedik évében. Az illető Flóris Áron, budapesti néptanító. Tanulmányait mint harmadik gimnázista abbahagyta s belépett a kadétkiskolába, a honnan azonban gyöngö testalkata miatt elbocsátották. Ezután a pápai tanítóképzőben oklevelet szerzett. Budapesten pedig rajztanári képesítést. Később elvégezte a gimnáziumot, aztán bölcsész, majd műegyetemi hallgató lett. Miután pedig tornatanári képesítést is szerzett és mellesleg megtanulta a török és perzsa nyelveket, pályázott Szmirnába a tűzoltóparancsnoki állásra. Ezt azonban nem nyerhette el s kárpótlásul 1888-ban a fővárosi tanács kinevezte rendes tanítónak. Ugyanez év nyarán Teheránba utazott és a perzsa sahnak fölajánlotta szolgálatát, hogy fölállítja Perzsiában a tűzoltóságot. Ebben azonban az ott dühöngő kolera-járvány megakadályozta. Egy év múlva a budapesti tűzoltókkal együtt szerepelt Konstantinápolyban, a mikor is a szultán rendjellel tüntette ki. Kalandos utazásai közben tüdővészbe esett, de kigyógyította magamagát. (!) Ekkor fogamzott meg fejében a gondolat, hogy orvos lesz. Sok volna minden kalandját leírni, ennek a vállalkozó szellemű embernek, a ki végre a mult szombaton orvostudori oklevelet szerzett s most mit medic. dr. Flóris Áron tovább is megmarad polgári iskolai tanítónak Budapesten.

*** Halálozás.** Részvétellel vettük a következő gyászjelentést; Alulírottak mély fájdalommal tudatják a legjobb férj, atya, nagyatyja, após, testvér és rokonnak Niedermann Vilmos máv. kezelőtisztnak, folyó hó 28-án reggel 3 órakor élté 58-ik, boldog házasságának 29-ik évében hirtelen történt csendes elhunytát. A megboldogult halott földi maradványai folyó hó 29-én d. u. 6 órakor fog a Szent-Anna-utca 926. sz. háznál a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni s az olasz-i sirkertbe örök nyugalomra tételni. Mely végtisztességtételre az elhunyt rokonai barátai és ismerősei tisztelettel meghívhatnak. Nagyvárad, 1900. június 28-án. Az örök világosság fényeskedjék neki! Özv. Niedermann Vilmosné szül. Janicsék Karolin, az elhunyt neje. Niedermann Antal, Niedermann Mariska férj. Hegyesi Mártonné, Niedermann Gyula gyermekei. Niedermann Arpád, Niedermann Zoltán unokái. Niedermann Antalné szül. Géher Hedvig menyee. Niedermann József testvére. Özv. Niedermann Károlyné szül. Domoszlay Francziska, Janicsék Mariska, Domoszlay Irma sógornői.

*** Agyonlőtt gyermek.** Végzetes szerencsétlenség történt e hó 26-án délután Szabadkán. Granyák Antal puskműves évek óta Kohn Sándorné lakásában lakott a VI. körben, hol a jelzett napon is Hegedüs Jenő szabadkai lakos kereste fel, hogy elromlott revolverét kijavíttassa. Granyák nem volt otthon s az elromlott revolvert Granyákné vette át, hogy azt majd férjének átadja. Hegedüs távozása után Kohné, a háziasszony bement, Granyáékhoz s a konyhában foglalatokodó Granyáknéval beszélgetett, miközben meglátta a konyha szekrényen heverő fényes revolvert s próbálgatta elsűtni. A ravasz azonban nem csattant el. E közben Granyákné is oda ment s mindketten próbálgatták a ravasz elcsatolását, a nélkül, hogy észre vették volna, hogy a revolver töltve van. Hosszas próbálgatás után Kohné egy nagyot rántott a ravaszon,

mire az udvaron játszó Granyák Antal 5 éves fiúcskát találta, a ki a lövés következtében még az nap meghalt. Az előhívott mentők beköltözték ugyan a gyermeket, de ez nem tért többé eszmélethez. A rendőrség megindította a vizsgálatot annak kiderítésére, hogy kinek a gondatlansága okozta a boldogtalan gyermek halálát.

* **Gyilkos szerető.** Probojcevic Andris zombori legény, arról volt híres, hogy soha sem dolgozott, de pénze azért mindig volt mulatságra s ha jó kedve kerekedett, muzsikaszóval kísértette magát az utcán. E költséges életmódjához pedig a pénzt úgy szerezte, hogy kikereste a vagyonosabb özvegy asszonyokat s ezeket addig kerülgette, a míg viszonyba lépett velük s általok tartotta ki magát. E hó 25-én is nagy kedve kerekedett Probojcevicnek a mulatságra. Hajnal felé azonban elfogyott a pénze, de mert neki is és pajtásainak még kedve lett volna folytatni a mulatságot, a kocsmáros nem adott bort hitelbe, Probojcevicet küldték el pénzt szerezni. Probojcevic eme megbízásnak aztán olyképpen tett eleget, hogy elment szeretőjének, Sipos Imréné született Varga Panna lakására és attól pénzt követelt. Varga Panna azonban s különben is már részeg embernek nem akart pénzt adni, mire Probojcevic kést rántott s azzal az asszonyt összeszurkálta. Az áldozatot haldokolva szállították be a kórházba, hol tegnap nagy kínok között meghalt. A gyilkosság után a rendőrség az utcán fogta el Probojcevicet, akkor is muzsikaszóval kísértette magát és társait az áldozattól elvett pénzből. A gyilkost átadták a törvényszéknek.

* **Nagy betörés Bécsben.** A bécsi rendőrigazgatóság körözvényben tudatja a főkapitánysággal, hogy e hó 15-től 22-ig terjedő időben, valószínűleg 21-ről 22-re virradó éjjel Bécsben betörés volt, amely alkalommal a következő érték papírokat s ékszereket loptak el: 4%-os osztr. aranyjárdék, 1 drb 1000 frt értékben, száma 120.156; 2 drb 200 frt értékű 95.703 és 150.930 számú Erzsébet nyugoti vasut, 3 drb 4%-os 600 márká értékű elsőbbségi kötvény, 4 sorszámmal (22-24-ig); priesenczi vasut 2 drb 4%-os 150 frt értékű elsőbbségi kötvénye (57.408-57.409. szám.) Továbbá ugyaneme vasut 4 drb 290 frt értékű 4%-os kötvénye (101 szám 2460 sor, 2461 sor, 783 szám, 18.006 sorszám, 1018 szám, 23.412 sor); a Rudolf-vasut 1 drb 1000 frt értékű 4%-os kötvénye 1899 számmal; 2 drb 200 frt értékű ugyanilyen vasuti kötvény; 1 drb 100 frt értékű 5%-os dunaszabályozási sorsjegy (104.906 számmal); 1 drb földhitelintézeti kötvény (2524 sorszám, 5 szám); magyar galicziai vasuti kötvény 200 frt értékben (59.894); Tisza-sorsjegy (sorszám 2545, szám 22), egy drb 1860-as állami sorsjegy (sor 1664, szám 19); 2 drb 100 kor. értékű 4%-os osztr. koronajárdék (38.229, 38.448 számmal); egy laibachi sorsjegy (188.523, branschweigi sorsjegy (1117 sor 29 szám), bécsvárosi 1874 évi nyereségekölcsön részjegy (249 sor, 18 szám). Végre elloptak egy vastag arany karkötőt, berakott kis arany golyókkal, egy arany pecsétgyűrűt piros kővel, egy fekete vasgyűrűt négyrészes csimerrel és C. H. betűkkel, egy arany topázos gyűrűt, s egy másik arany gyűrűt nefelejts alakban összerakott türkiskövekkel, egy doboz apró ércz pénz. (A körözvényben Bettel münzenek van elnevezve.) Ezekon kívül eltűnt különféle apróbb arany tárgy s Hermann Hüller és Risa Hüller nevekre kiállított különböző okmány. A rendőrség megtette a szükséges intézkedéseket.

A kínai háború.

London, június 28. A gyarmatügyi miniszterium Prahszából (Aranypart) egy 25-én kelt táviratot kapott, a melyben Willcoks ezredes, a Kumaszi felmentésére kiküldött csapatok parancsnoka azt jelenti, hogy levelet kapott az Aranypart kormányzójától, a mely szerint Kumaszi

e hó 20-ig tarthatja magát. A bekvaji parancsnok levélben azt az értesítést kapta, hogy 21-én és a rákövetkező éjjel tiz ágyulövés és utána hosszantartó puska-tűz hallatszott. A csapatok a folyton szakadó eső ellenére elő akartak nyomulni, de lehetetlen naponta néhány mértföldnél hosszabb utat tenniük.

London, június 28. A Daily Expressnek jelentik Sanghaiból tegnapi kelettel: Alapos az a föltevés, hogy a segédcapat kiszabadította és szerencsésen Tiencinbe hozta Seymour tengernagyot. A Daily Mail-nak jelentik Csifuból tegnapi kelettel, hogy a legújabb jelentések szerint az oroszok igen hatásos ágyuzással elfoglalták a tiencini arzenált. Azoknak a csapatoknak, a melyek Tiencint elfoglalták, állítólag legalább hat ágyujok volt. A Daily News-nak jelentik Sanghaiból tegnapi kelettel, hogy a boxerek elpusztították a mukdeni (Mandzsuria) hadi iskolát. Hir szerint 3000 orosz vonul ellenük.

London, június 28. A Daily Newsnak egy takui távirata azt mondja, hogy Japán politikájának alapelve a defenziva, de hozzát teszi, hogy az ország hangulata megköveteli, hogy Japán jövődöbeli nemzeti élete érdekében érvényesítse állását a hatalmak koncertjében. Mint a Timesnak Jokohamából jelentik, Japán most már 35 szállítóhajót bérelt ki. Ugyanennek a lapnak jelentik Hongkongból, hogy ott valamennyi idegen fölajánlotta segítségét a gyarmat megvédésére.

London június 28. A Times sanghaji levelezője azt táviratozta 26-iki kelettel, hogy sok körben egyre több jel vall arra, hogy a kínai hivatalnokok általában elismerik, hogy az idegellenes mozgalom támogatása balgaság a mandspárt részéről, amelylyel nem akarnak közösséget vállalni.

Pétevár, június 28. (Saját tud. táv.) *Sivinsky* orosz alezredes vezérlete alatt álló külföldi csapatok június hó 26-án éjjel felmentették *Seymor* seregét. Az ütközetnek 200 sebesültje van, a kiket *Sivinsky* Tiencinbe szállítottott, a hová *Seymor* is visszatér. — Stössel orosz ezredes pedig *tizezer* főből álló nemzetközi sereggel Pekingbe tart. A követek jelenleg Tiencinben tartózkodnak.

Pétevár, június 28. (Saját tud. táv.) Az orosz hadügyminiszter már fogantatosította a mozgósítást, melytől Muraviev annyira félt. A mozgósítást oly sürgősen eszközlik, hogy rövid idő alatt *kilenczvezzer* orosz katona lesz Kinában.

Tárgyalások a sztrájkolók ügyében.

Toperczer Péter X. kerületi előljáró ma újra fölvette a tárgyalás fonalát a magyar állami gépgyár igazgatóságával, mely most már ugy látszik, hajlandó szóbeli tárgyalásba is bocsátkozni az előljáróval, akinek csak pár nap előtt is még azt a lakonikus rövid választ adta, hogy semmiféle tárgyalásb nem bocsátkozik. Hogy ma mégis elhagyta ezt az álláspontot, ez már az eszél esség diktálta neki, a mint hogy eszélyesebb dolog is, mint a rideg elutasítás. A közönség rokonszenve, mely a sztrájkolók munkások iránt napról-napra növekszik, szintén hozzá járulhatott ez álláspont megváltoztatásához. *Toperczer* előljárót nem csüg-

gesztette el az igazgatóság minapi elutasító válasza, dolgozott tovább a munkások érdekében.

A tegnapi napra az igazgatóság által hirdetett elszámoláshoz senki sem ment el a munkások közül. Ennek az elmaradásnak az lett volna a következménye, hogy a munkakönyveket és a fel nem vett fizetéseket az igazgatóság átküldje a X. kerületi előljáróhoz kézbesítés végett. Ezt az eljárást akarta megakadályozni *Toperczer* előljáró s a mai tárgyalás inkább a körül forog, hogy az igazgatóság tartsa vissza a munkakönyveket, mindaddig, a míg a megegyezés valamely formában meg nem történik, mert *Toperczer* előljáró erősen bizik abban, hogy sikerülni is fog a megegyezést létre hozni.

A magyar királyi államgépgyár igazgatósága különben a mai napon hirdetményeket tett közzé, amelyekben tudomásra hozza, hogy e hó 30-án, vagyis szombaton munkásfelvétel lesz a gyárban. A sztrájkoló munkások ezzel szemben kijelentették, hogy közülök senki sem fog jelentkezni felvételle, mert ők nem tekintik magukat elbocsájtottaknak. A sztrájkoló munkások különben teljesen el vannak látva a szükséges élelemmel. Így például a mai napon több mint tiz métermázsza füstölt-hust küldtek a munkásoknak *Szova János* és *Kapocsi Sándor* hentesek. Mások meg szafaládét, disznósajtot, szalonnát és más élelmiszereket küldtek. Soroksárról is kaptak 176 kenyereket. Ezenkívül egyes fővárosi kereskedők küldtek nagymennyiségű kenyeret és más élelmi czikkeket.

A tisztviselő telepi jégpályán lévő téli helyiség pinczijek és kamara helyiségeit átengedték a munkásoknak, hogy ott a hozzájuk érkezett nagymennyiségű élelmi czikkeket elhelyezhessék. Tegnap ötven munkáscsalád kapott ebédet, ma pedig 60 nőtlen szegény munkást vendégel meg *Troschver János* vendéglős a népligetben. Az ebédén kívül még minden munkás egy fél liter bort is fog kapni. A szegényebb családok munkások részére ma a bizottság hust és kenyeret osztott ki, a melyet haza vitt a családjának. Holnap délben ismét a családok munkások és azok családtagjait vendégelik meg a népligeti sztrájkotnyán. Felemlítjük még, hogy a tegnapi első ebédhez *Tauber Samu* kávé adott 25 liter fekete kávé és *Rácz Géza* zenekara játszott az ebéd alatt és azután is díjtalanul.

A Ganz-féle részvénytársaság gépgyárának munkásai ma este tartanak gyűlést. A kiküldött bizottság előterjesztést tesz az igazgatóval folytatott tárgyalás eredményéről. Miután időközben az igazgatóság több asztalosmunkást is elbocsátott ezek helyét ujjakkal töltötte be, ez az eljárás annyira felizgatta a munkásokat, hogy a mai gyűlésen minden valószínűség szerint kimondják az általános sztrájkot.

A magyar állami gépgyári munkások sztrákbizottságának tudomására jutott, hogy egy család szövetkezettnek a tagjai a gépgyári munkások nevében a külvárosokban házról-házra járnak és könyöradományokat gyűjtenek. Minthogy a lakosság nagy része felült ennek a család bandának, kijelenti a munkásbizottság, hogy ők senkit meg nem bíznak könyöradomány gyűjtéssel, ha tehát ilyen czéltől bárhol is jelentkezne valaki, azt adják át a rendőrségnek. Végül arra kéri a sztrájkbizottság a nagyközöngédet, hogy a ki önkéntes adományával a munkások segélyezéséhez hozzá akar járulni, adományait a Népligetben tartózkodó munkásbizottsághoz küldjék, melynek nevében *Tóth János* munkás fogja átvenni.

IRODALOM.

A magyar nemzet történelme.

Irta *Ujházy László*, állami főgimn. tanár I rész. A harmadik osztály számára. Kiadja a Szent István Társulat. Budapest, 1900. Stephaneum. 8-adrész. 180 l. Ára 1 korona 80 fillér. kötve 2 kor. 20 fill. (Engedélyezve 1493/1900. sz. alatt.)

A történelem, irodalom-történet és bölcsélet azon tárgyak, melyek a vallástan mellett

legnagyobb befolyást gyakorolnak a tanuló ifjúság lelkületének irányítására; ez okból igyekeznek minden szellemi irányzat első sorban ezen tárgyakat a maga számára lefoglalni. Helyesen járt el a Szent István-Társulat is, midőn a katolikus középiskolák számára első sorban eme tárgyakból iratott szabatos kézikönyveket melyek egyrészt a pedagógia követelményeinek megfelelnek, másrészt a katolikus ifjak szellemi fejlődésére, a katolikus öntudat és gondolkodás kialakulására jótékonyan hatnak.

Hogy ezen kézikönyvek a pedagógia követelményeinek megfelelnek, bizonyítja ezt a miniszteri engedélyezés; hogy pedig e kézikönyvekben a katolikus világnézet és szellem is teljesen érvényesül; erre nézve elég kezességet nyújtanak a Szent István-Társulat részéről fölkért országos nevű bírálók. Nem hiszszük, hogy akadna még könyvkiadó-vállalat hazánkban, mely annyi körültekintéssel, sőt skrupulozitással járna el kiadványai, jelesen tankönyvei megválasztásánál. Hogy csak az előttünk fekvő tankönyvről szóljunk; e könyvet, mely az új terv szerint a gimnázium harmadik osztálya számára készült, átnézték, megbírálták s megjegyzéseikkel javították: *Békefi* Remig dr. a budapesti egyetemen a magyar művelődés-történelem tanára, *Karácsonyi* János dr. bihari püspöki esperes-plebános, országos szaktekintély az ó-magyar történelem mezéjén és *Lőrincz* Gyula dr. főgimn. tanár; mindhármán szakemberek a történelem terén, e mellett mindhármán egyházukhoz hiven ragaszkodó katolikus papok.

De Ujházy könyvét a hivatalos bírálat is kiváló dicsérettel halmozta el. S ezt meg is érdemli, mert minden tekintetben kitűnő iskolai könyv. Az anyagon teljesen uralkodik, arról világos átnézetet nyújt, kerül minden fölöslegest, de föltüntet és kiemel minden jelentősebb mozzanatot, a történelmi eseményeket ügyesen csoportosítja, azokat egy-két szóval találóan jellemzi, a művelődéstörténeti tényezőket kellően kidomborítja; élénk, lelkes, itt-ott valóban fehérelt előadása életet, színt ad az egésznek. Ezekhez járul a könyv finom nyomdai kiállítása, jó papír, szép nyomás, világos tiszta képek (első sorban a művelődés-történetre vonatkozók), három térkép (Magyarország a római uralom idejében, szent István halálakor, Mátyás király halálakor), mindez a s került tankönyvet valóban ajánlatossá teszi.

Némelyik tanár tulságosan terjedelmesnek fogja találni; de meg vagyunk arról győződve, hogy az ifjúság e könyvet csakhamar meg fogja kedvelni s szívesebben tanulja, mint egy rövidet, mely száraz, melyből nem sugárzik feléje élet; másrészt meg a tanár tapintata könnyen ki tudja választani azon részleteket, melyeket az oktatás kára nélküli elhagyhat.

A hivatalos bírálat a katolikus egyház befolyásának és érdemeinek esetelését és kidomborítását tulságos bönnek találta. Nem tulságosan bő biz ez, hanem mi már annyira hozzá vagyunk szokva a protestáns szellemű történetíráshoz és tankönyvekhez, hogy ha valahol katolikus hang csendül meg, katolikus érzés melege hat reánk: ezt már tulságosnak találjuk.

Nincs Ujházy könyvében semmi tulság; de az kisugárzik minden lapjáról, hogy olyan ember írta, ki szereti egyházát és vallását. S ép ezért ajánljuk melegen e tankönyvet minden kath. középiskolának.

A Magyar Gazdák Szemléjének, ennek a kitűnően szerkesztett folyóiratnak most jelent meg a júniusi füzet a következő érdekes és aktuális tartalommal: Az államviselés veszedelmei. Ruskin mint szociálpolitikus. Magyar hajózás és külkereskedelem. Malmos, beregmegei község parasztgazdájának monográfiája. (Zsalkovics Kálmán György.) Paris ipara és foglalkozásai. Ellenségünk — a pénz. (Victorin Vidal). Társadalmi krónika. (Maszk) Különfélék: Az egész világ buzatermés. — Szibéria gyarmatosítása. — Idegen köz Magyarországon. — Krónika. A Magyar Gazdák Szemléjét megindulása óta *Bernát* István szerkeszti élénken, ügyes, alapos tudással. Szerkesztőség: Budapest, Baross-utca 10.sz. Megrendelhető bármely könyvkereskedésben. Ára egy évre 11 korona. — Egyes szám 1 korona 20 fillér.

Igazságszolgáltatás.

A dobresti vasuti katasztrófa.

A multkor irtunk volt a dobresti vasut egyik katasztrófájáról, tegnap újból egy újabb szerencsétlenség foglalkoztatta a nagyváradi kir. törvényszéket. *Krausz* Mór vonatvezető és *Dornau* Reinhold mozdonyvezető ültek a vádlottak padján, a kik gondatlanságból okozott emberölés vétségével voltak vádolva.

Ezen szerencsétlenségnek a története a következő: Még 1898. évi márczius 12-én reggel hat mésszel megrakott kocsival indult ki a gőzös, melyet Vidarét felé szállított. Imre telepnél hibás volt a sín, de ezen szerencsésen tulesett s nem igen zavarta meg a vonat menetét, mert az ilyen »csekélységekhez« hozzá vannak már szokva s a vonatkisziklás rossz ut miatt ugyszólván mindennapi eset. — Imre telepről már jó messzire haladtak, mikor a 36. szelvénynél egy újabb baj történt, mely végzetessé vált. A vonat menetközben egyszerre nagyot zökkent és az egyik kocsin levő *Tyirlucza* Péter fékező a kerekek közé esett és bordatörés és több belső zuzódás következtében rögtön meghalt.

A kir. törvényszék dr. *Moré* Pál törvényszéki bírő elnöklete alatt a tegnap délelőtt tartott végtárgyaláson hozta meg az ítéletet, mely szerint *Krausz* Mór és *Dornau* Reinhold a gondatlanságból okozott emberölés vádjá alól *felmentettek*. — *Lázár* ügyész felebezett.

A nagyváradi kir. tábla kitűzött ügyei.

Előadó: *Urbán* Adolf.

- 1278 Szfergyán Juon rágalmazás.
- 1279 Merineve Flore súlyos testi sértés, testi sértés.
- 1359 Kohán Petru erőszak. nem. köz.

Előadó: *Poynár* Dénes.

- 1329 özv. Csillag Sámuelné súlyos testi sértés, hamis tanúzás stb.
- 1462 Blázs Anucz súlyos testi sértés, testi sértés.
- 1556 Fekete Tógyer súlyos testi sértés, testi sértés.
- 2136 Rác István gyilkosság kísérlete.
- 1127 Izsó Gáborné rágalmazás.
- 1135 Toronyai Antal lopás.
- 1156 Barbura Péter rágalmazás.
- 1265 Bark Imre lopás.

Előadó: *Bige* Gyula.

- 1171 Korb Juon testi sértés.
- 1174 Petrás Mihály súlyos testi sértés, testi sértés.
- 1182 Ifj. Dreczin Alexa sikkasztás.
- 1197 Sztojko Antal lopás.
- 1229 Vizesi Jánosné becsületsértés.
- 1230 Patai István becsületsértés.
- 2215 Horbász Jakab kettős házasság.
- 1152 Koczka János súlyos testi sértés, testi sértés.
- 1154 Hamzse János testi sértés.
- 1155 Boros Róza lopás.

Előadó: *Molnár* Géza.

- 1228 Marko, its Mór vétkes bukás.
- 1295 Cs. Nagy Imréné becsületsértés.
- 1296 Fekete Mária becsületsértés.
- 1318 Bothári Sándorné súlyos testi sértés, becsületsértés.
- 1355 Ifj. G. Nagy József súlyos testi sértés, lopás kísérlete.
- 1419 Lachner János súlyos testi sértés, testi sértés.
- 1420 Csuka Mihályné becsületsértés.
- 1421 Molnár István súlyos testi sértés, becsületsértés.

1264 Alimán Józsefné lopás.
1345 Mócz Stefán rágalmazás.
1387 Biró Klára súlyos testi sértés, idegen ingatlan rongálás.

TANUGY.

Évzáró vizsgálat a női kereskedelmi tanfolyamon. A jó hírnévnek örvendő női kereskedelmi tanfolyamon tegnap tartatott meg a szóbeli vizsgálat, melynek eredményét s általában az intézet sikeres működését legjobban jellemzi azon körülmény, hogy a 24 hallgató közül csak egy nem volt képes megfelelni a kívánalmaknak.

A végbizonyítványt nyert 23 hallgató között leginkább kitűnt *Englender* Rezsín, kit a vizsgáló bizottság, a tanári testület javaslatára 2 darab 20—20 koronás arany jutalomban részesített. Kiváló szorgalom és jó magaviselet tekintetében kitűntek még: *Guttman* Irma, *Váli* Ilona, *Spitz* Ilona, *Dobó* Etelka és *Mandel* Helén, kik közül az első három könyvjutalomban, az utóbbi kettő pedig nyilvános dicséretben részesült.

A jutalmak kiosztása d. u. 6 órakor ment végbe, mely alkalommal *Sipos* Orbán kir. tanfelügyelő meleg szavak kíséretében buzdította a már volt növendékeket szaktanulmányaik tovább folytatására és kitartó szorgalomra, mert mint az öszülő vezér hévvel megjegyezte: csak így lehetnek hasznos tagjaivá a drága magyar hazának. — Utánna a vizsgálaton szintén jelen volt dr. *Sarkadi* Lajos miniszteri biztos adott örömeinek kifejezést a minden tárgynál tapasztalt szép eredmény felett s szíves köszönetet mondott özv. *Rechné-Bauer* Zsófia igazgatónőnek a tapintatos és ügyes vezetésért, *Sipos* Orbán kir. tanfelügyelőnek a tanfolyam iránt nyilvánvaló szíves jóindulatért s a tanári karnak az eredményes és buzgó működésért.

A kedves emlékekben gazdag ünnepély, az *Englender* Rezsín által a maga és társnői nevében elmondott köszönő és bucsu szavaival befejeztetett.

Óvodai ünnepély. Szép ünnepély volt tegnapelőtt és tegnap két nagyváradi óvodában. Szerdán Kopperl Ida kert-utcai óvodájában énekeltek, szavaltak a gyermekek, a jelen voltak nagy meglepedésére. — Tegnap délelőtt *Rosenzweig* Szeréna kálvária-utcai óvodájában volt igen szépen sikerült gyermekünnepély. Kedvesen, szépen énekeltek, szavaltak a kis apróságok. Jelen voltak: *Böszörményi* Géza óvoda-bizottsági elnök, továbbá *Ritók* Zsigmondné, özv. *Grunwald* Henrikné, *Mezey* Vilma, *Hegyesi* Márton. A csinos ünnepély után *Böszörményi* Géza, valamint a többi előkelőségek a legnagyobb dicséretet és elismerést fejezték ki a derék óvónőnek, aki oly fáradhatlan buzgalommal neveli a kisdéket. — Holnap szombaton délután *Réz* Bertalanné csillagvárosi óvodájában lesz ünnepély.

A nagyváradi kereskedő tanonciskola értesítője az 1899/1900. évről. Szerkesztette *Kovács* S. János igazgató. Bevezetési az igazgató szól a mindinkább nehezzé váló tanonc kérdéshez, amennyiben életrevaló tanácsokat ad a főnököknek tanonczaiknak különösen felfogadására nézve; egyúttal javaslattal lép fel a mai, kielégítőnek és megfelelőnek egyáltalán nem mondható tanonczképzésre vonatkozólag is. Az iskolai évről szóló jelentés és az évvégi osztályozás eléggé kielégítő eredménye tanusítja, hogy az igazgató a tanári karral együtt vállaltva működik maga is a ta-

nonczok képzésének minél magasabb színvonalra emelésén. Volt az iskolának összesen 163 tanulója, a kikhez sorolandó még az előkészítő osztály 53 növendéke. A 163 közül magyar anyanyelvű 157, egyéb 6; róm. kath. 32, gör. kath. 2, gör. kel. 2, ev. ref. 16, zsidó 59. Szakmára nézve legerősebben voltak képviselve a divatkereskedők (36) legkevésbé a díszműkereskedők (1).

REGÉNY-CSARNOK.

AZ ÁLARCZ.

Németből fordította: Votisky Antal.

4.

De nem gondolkodott így, mert leplezetlenül örült Lia ayugodtságának azt hívén, hogy csalódott.

— Ma délelőtt nálam volt, elbucszott tőlem, sajnálom, hogy a jövőben hiányzani fog körünkől, mert igen jó társalgó volt.

— Azt hittem, hogy önnek több is volt!

— Több? Kérdezte Lia huzódózva, gyermekesen csodálkozó arccal. Egy vonással sem árulta el, hogy megértette. Ugyanaz a mozdulatlan, márvány arc volt az, csak a nagy szemekben volt meg a csodálkozás kifejezése.

Friedhofon végig futottak érzelmei s a mit talán csak sokkal később mondott volna meg Liának, most néhány rövid szóban elmondta: szerelmét, kétkedését, félelmét és reményeit.

Csendes kis mellékszobába mentek át, egymás mellé ültek és Lia végighallgatta őt, a nélkül, hogy egyszer is félbeszakította volna. Ha arca halványabb tudott volna lenni, még jobban elhalványult volna erre a vallomásra, melyet lesütött szemekkel fogadott. Szuró fájdalmat érzett szívében és megtámaszkodott a támlányban. Megcsalja ezt a férfit, ki legszentebbjét, bizalmát biztára? Friedhof szerette őt, de ő...?

— Te maszk! kiáltott fülébe démona. — Senkit sem akarsz más szeretni, csak azt a gróft, a ki téged meggyaláz — az a szerelem el van temetve, egyedül akarod életed végig élni! Fogadd el a kezét, mely kínálkozik, nem hazugság az, nem csalárdság! Mosolyogj, maszk, muttass vig arcot, nem nehéz az embereket megcsalni, azt mondani nekik, a mit hallani, akarnak!

Összeszedte magát, Friedhof bevégezte szavait, a nélkül, hogy azok Lia szívéhez jutottak volna; megragadta Lia kezét, megcsókolta; az hagyta, hadd tegye.

— Beszéljen, Lia! folytatta Friedhof sorsom az ön kezében van.

— Ha azt hiszi, hogy ez a kéz boldoggá teszi őnt, akkor az az öné, Eduard! felelte Lia halkán reszketve.

Az boldogan szorította szívéhez, azt hívén, hogy jobb vallomást nem hallhatott volna leány ajkáról.

Ajkaik egymáson égtek. A halvány maszk pedig így gondolkozott kedvese karjai közt:

— Meg vagyok boszulva, holnap megkapja a gróf az én eljegyzési lapomat és majd ő lesz megsebesítve; mert ő szeretett engem a gyáva Diadalmas érzet szaladt végig rajta, sugárzó arccal lépett be Friedhofsal együtt a salonba. Szülői örömmel vették tudomásul a hirt s az összegyűlt vendégek irigyelték Friedhofot, mialatt mindketőjüknek szerencsét kívántak.

— Kár, hogy nincs itt Hypolit gróf, kiáltá Lia hangosan.

— Hogy meg lehet csalódní ilyen fiatal leányka szívében! mondá az öreg bankár feleségének. Mindig azt hittem, hogy a gróft szereti, — de Friedhof sokkal jobb partíe!

— Bár láthatnám mint találja őt a bir, kívánta Lia kegyetlen örömmel. Meg volt győződve, hogy a gróf szívébe döfött lört és nem vette észre, hogy magát is megsebeszte vele; még csak ezután volt — maszk.

* * *

Negyedéssel később Lia mennyaszonyvak öltözve állott a kis salonban, a hol a bucsuzó Hypolit grófnak ezeket a szavakat mondta:

— Elfelejtetem őnt!

Most is ez jutott eszébe, ő sokszor igen sokszor gondolt rá keserűséggel és boszúsággal, nem felejtette el Hypolitot és az eljegyzés és esküvő közti rövid idő alatt festegette maga előtt, miként fog vele találkozni; gyakran önkínzó követeléssel szeretett volna szembe állni ismét azzal a férfival, ki az ő lényét megváltoztatta. Nem volt egyebe tőle, csak az a rövid gratuláció, a mit az eljegyzési lapjára kapott. Felakasztotta, valamint képeit sem semmisítette meg, rábeszélte magát, hogy maradjanak meg ezek a dolgok mert az ő személye ezen emlékek elpusztításával igen nagy jelentőséget nyert volna.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

A czár látogatásai.

Pétervár, június 28. (Saj. tud. táv.) Az orosz czár elhatározta, hogy a legközelebb látogatást tesz Vilmos német császárnál és Ferencz József királyunknál, hogy a kínai ügyben megállapodásra jussanak.

A romániai zsidók.

Kolozsvár, június 28. (Saját tud. táv.) Romániából ma 59 zsidó férfi érkezett Kolozsvárra, akik Amerikába költöznek. Kolozsvárról Nagyváradon át Budapest és Kassa felé törek-szenek.

A délafrikai háború.

London, június 28. A Times egy tegnap kelt lourenco-marquezi táviratából, a mely transzváli forrásból azt jelenti, hogy a búrok nagy számban elsánczolják magukat a Middle-burgen túl elterülő dombvidéken.

KÖZGAZDASÁG.

Feloldott sertészárlat. Élesd közsgben a sertésvész miatt zárlat volt elrendelve. Mivel a vész megszűnt, Élesdet a sertészárlat alól felmentették s a forgalom szabad.

Nagyváradí hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradí piacon 1899. június hó 26-ik napján tartott vásárban eladott természetmennyek és élelmiszereknek.

Tiszta buza: 14.40—13.80. Kétszeres buza 11.40—11.—. Rozs 11.80—11.20. Arpa 11.40—10.80. Zab 10.20.—9.60. Tengeri: 11.60.—11.20. Borsó 34.—. Lenese 38.—. Bab 14.—. Köleskása 24.—. Burgonya 7.60. 100 kiló lángliszt 27.—. zsemlyeliszt 25.—. fehérkenyér liszt 24.—, barnakenyér liszt 21.—. szóna fuvarral 3.60, szalma —.90 Szalonna 106.—, 6 kiló zsup-szalma —16, 150 dkg alom-szalma —10. 1 köbm. bükkfa 6.50, tölgyfa 6.—, cserfa 6.70, 100 kiló marhahus —.96, öntött gyertya —.84, Lámpaolaj —.80. 1 liter ó-bor 1.20. Uj-bor —.80. Pálinka —.64. Szilva pálinka 1.70. Szesz 1.90. 1 mm. kőso 21.50, nyers fagyú —.48. olvaszt. fagyú 64.—, szappan 48.—, mosott birka gyapju —.—, magyar gyapju —.—. Egy hektoliter ó-bor 64.—, uj bor 44.—, mész 2.30, kemény faszén 3.50, puha faszén 3.—, kendermag 22.—. köles —. repcze —.—, dió 60.—, mogyoró —.—, aszalt szilva 44.—. Egy kilogramm savanyu káposzta —, szalonna 1.12, sertéshus 1.—4, juh-hus 68, veres hagyma 12, fag-hagyma 32, bors 2.20, paprika 2.40, barnakenyér 18. Egy liter kőolaj 40, mm. bükköny —.—, 1 mm. luczernamag —.—, 1 mm. lóhere —.—, 1 mm. burgondi —.—.

Marha ártáblázat 1899. június hó 26-ról. Egy pár első rendű jármás ökör 640—690, egy pár másodrendű jármás ökör 485—615, egy pár harmadrendű jármás ökör 250—470, 1 drb fejős tehén 100—230. 1 drb vágó ökör 250 kgr. 150—212. 1 drb vágó tehén 150 kgr. 116—176. 2 drb. veres borju 16—36, 1 drb. fél éves borju 34—44, 1 drb egy éves borju 44—72, két éves borju 70—156. 1 drb hizott sertés 82—136, 3 pár fél éves 24—36, 1 pár egy éves sertés, 36—64, 1 pár két éves sertés 62—116. 1 drb igás ló 140—260, 1 pár ökörbőr 40—52, 1 pár tehénbőr 28—36. 1 pár bojubőr 10—20, 1 pár lóbor 10—22.

Forgalmi kimutatás 1899. évi június hó 26-ról. Tiszta buza körülbelül 1300 hltr, kétszeres buza 400 hltr, rozs 600 hltr, árpa 300 hkl. zab 450 hltr, tengeri 700 hltr, burgonya 600 hltr. Lábás jószágok: Hizott sertés mintegy 150 drb, félhizott 360, sovány 440, süldő 784, malac: 1000, hizott marha 71, jármás ökör 2700 fejős tehén 1620, borju 1390, bivaly 26, juh és kecske 800, ló 3948.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A Tiszántul eredeti távirata. —

Értéktőzsde.

Budapest, június 28.

Osztrák hitel	— — — — —	696 75
Magyar hitel	— — — — —	726 50
Allamvasut	— — — — —	674 —
Rimamurányi	— — — — —	565 —
Magyar jelzálog	— — — — —	447 —
Salgótarjáni	— — — — —	— —
Wagon-kölcsön	— — — — —	— —

Határidők.

Budapest, június 28.

Buza októberre	— — — — —	8.03
Buza júniusra	— — — — —	— —
Uj tengeri	— — — — —	5.62
Rozs okt.	— — — — —	6.85
Zab okt.	— — — — —	5.19
Káposzta, repcze, aug.	— — — — —	— —

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1900. június 28-án.

Magyar aranyjárdék 4%	— — — — —	96 25
Magyar koronajárdék	— — — — —	91 —
Magyar vasuti kölesön aranyban 4/10%	— — — — —	100 50
Magyar vasuti kölesön ezüstben 2/10%	— — — — —	99 60
Magyar keletvasuti államkötvény 1876-ból	— — — — —	97 59
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	— — — — —	91 50
Italmérsi jog megváltási kötvény	— — — — —	98 35
Horváth-szlavón földtehermentesítési kötvény	— — — — —	92 50
Magyar nyeremény-sorsjegy-kölesön	— — — — —	158 50
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek kölesön	— — — — —	139 —
Osztrák járdék papirban	— — — — —	97 65
Osztrák járdék ezüstben	— — — — —	97 50
Osztrák járdék aranyban	— — — — —	96 50
Osztrák korona járdék	— — — — —	97 —
Osztrák államsorsjegyek	— — — — —	134 50
Osztrák magyar bankrészevény	— — — — —	17 45
Magyar hitelbankrészevény	— — — — —	726 —
Osztrák hitelintézet részevény	— — — — —	695 25
Párisi vista	— — — — —	96 45
20 frankos arany (Napoleon'd'or)	— — — — —	19 32
Németbirodalmi márka	— — — — —	118 55
London vista	— — — — —	242 40
20 márkás arany	— — — — —	28 72

A szerkesztésért felelős.

Dr. VUCKICS GYULA.

Intelligens urinő ajánlkozik

kanonoki vagy plebánia háztartás vezetésére

helyben vagy vidékre.

Fizetésre nem reflektál, csupán szerény megélhetését óhajtja biztosítani.

Személyes bemutatkozás csak július 1-ig.

Czim a kiadóhivatalban.

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1900. évi május 1-től.

Budapest k.p.u. - Nagyvárád - Kolozsvár						Kolozsvár - Nagyvárád - Budapest						Püspök-Ladány - Debreczen - Érmihályfalva.						
Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	V. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	V. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	V. v.	
B.-Pest kpa. ind.	6 50	8 30	1 55	5 45	9 15	Kolozsvár ind.	5 23	7 00	12 32	4 13	11 01	P.-Ladány ind.	4 08	1 24	5 35	10 53	2 29	6 08
Rákos	7 02	8 51	2 08	6 06	9 28	Jegenye	6 11	7 59	1 14	7 16	—	Debreczen	5 14	3 33	6 26	11 44	3 36	6 41
Ujszász	8 28	10 59	3 32	8 40	10 55	B.-Hunyad	6 40	8 37	1 44	7 55	12 20	Érmihályf. érk.	6 35	3 57	—	1	4 58	—
Szoinok	9 07	11 31	3 56	9 27	11 19	Csucsá	3 25	7 09	9 19	2 15	8 37	12 52	Érmihályfalva - Debreczen - Püspök-Ladány.					
Szajol	9 21	11 50	4 09	9 46	11 33	Rév	5 26	7 47	10 08	3 01	9 32	1 34						
P.-Ladány	10 43	2 00	5 28	11 53	12 55	Élesd	5 51	7 59	10 25	3 15	9 49	1 48						
Báránd	—	2 12	—	12 07	—	M.-Telegd	6 21	8 11	10 42	3 28	10 07	3 01						
Sáp	—	2 27	5 48	12 24	—	F.-Vásárhely	6 49	—	11 01	—	10 27	—						
B.-Ujfalu	11 18	2 47	6 03	12 46	1 33	V.-Velenceze	7 02	3 32	11 10	—	10 37	2 25						
M.-Peterd	—	3 00	—	1 00	—	Nagyvárád érk.	7 16	8 38	11 17	3 57	10 44	2 31						
M.-Keresztes	—	3 12	—	1 14	—	Nagyvárád ind.	2 22	8 43	11 36	4 10	11 04	2 38						
Bors	—	3 25	—	1 28	—	B.-Püspöki	2 36	8 52	11 47	—	11 14	—						
B.-Püspöki	11 48	3 32	—	1 36	—	Bors	2 47	—	11 54	—	11 22	—						
Nagyvárád érk.	11 56	3 42	6 39	1 48	2 11	M.-Keresztes	3 12	—	12 05	—	11 37	—						
Nagyvárád ind.	12 16	3 58	—	2 06	2 18	M.-Peterd	3 30	—	12 17	—	11 50	—						
V.-Velenceze	—	4 05	—	2 30	2 25	B.-Ujfalu	4 07	9 23	12 29	4 50	12 05	3 18						
F.-Vásárhely	—	4 18	—	2 41	—	Sáp	4 39	9 38	12 47	—	12 25	—						
M.-Telegd	12 48	4 38	—	3 03	2 50	Báránd	5 01	—	1 01	—	12 41	—						
Élesd	1 02	4 56	—	3 21	3 04	P.-Ladány	5 17	10 06	1 34	5 40	1 19	4 03						
Rév	1 26	5 20	—	3 45	3 26	Szajol	—	11 21	3 08	6 59	3 04	5 19						
Csucsá	2 16	6 31	—	4 53	4 16	Szoinok	—	11 44	3 35	7 32	3 37	5 39						
B.-Hunyad	2 49	7 16	—	5 32	4 52	Ujszász	—	12 03	3 58	7 50	4 05	5 58						
Jegenye	3 15	7 49	—	6 01	—	Rákos	—	1 37	6 03	9 28	6 52	7 38						
Kolozsvár érk.	3 50	8 33	—	6 59	5 55	B.-Pest kpa. érk.	—	1 50	6 20	9 40	7 10	7 50						

Nagyvárád - Szeged - Rókus.				Szeged - Rókus - Nagyvárád.				Nagyvárád - Arad.				Arad - Nagyvárád.			
Sz. v.	Sz. v.	V. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	
Nagyvárád ind.	10 20	4 30	7 00	Szeged ind.	3 40	10 25	6 40	Nagyvárád ind.	10 20	4 30	7 00	Arad ind.	5 10	11 20	9 35
Ósi	10 30	4 41	7 16	H.-M.-Vásárh.	4 38	11 05	7 50	Ósi	10 30	4 41	7 16	Kőtegyháza	6 14	11 31	10 54
Less	10 48	5 01	7 40	Oroszáza	5 41	11 54	9 20	Less	10 48	5 01	7 40	Csaba érk.	6 40	12 57	11 24
Cséffa	11 03	5 19	8 05	Csaba érk.	6 35	12 49	10 40	Cséffa	11 03	5 19	8 05	Csaba ind.	7 00	2 33	4 50
Szalonta	11 26	5 44	8 46	Gyula ind.	7 00	2 33	4 50	Szalonta	11 26	5 44	8 46	Gyula	7 27	3 05	5 26
Kőtegyán	11 46	6 05	9 15	Sarkad	7 27	3 05	5 26	Kőtegyán	11 46	6 05	9 15	Sarkad	7 47	3 27	5 56
Sarkad	11 57	6 17	9 31	Kőtegyán	7 47	3 27	5 56	Sarkad	11 57	6 17	9 31	Kőtegyán	7 56	3 39	6 10
Gyula	12 21	6 44	10 01	Szalonta	7 56	3 39	6 10	Gyula	12 21	6 44	10 01	Szalonta	8 23	4 10	6 47
Csaba érk.	12 42	7 06	10 30	Cséffa	8 23	4 10	6 47	Csaba érk.	12 42	7 06	10 30	Cséffa	8 42	4 34	7 18
Csaba ind.	2 10	7 41	4 44	Cséffa	8 42	4 34	7 18	Csaba ind.	2 23	7 18	4 32	Less	9 04	5 00	7 51
Oroszáza	3 10	9 10	5 50	Less	9 04	5 00	7 51	Kőtegyháza	2 54	7 45	5 38	Ósi	9 21	5 19	8 16
H.-M.-Vásárhely	4 00	10 02	7 00	Ósi	9 21	5 19	8 16	Arad	3 55	8 48	6 05	Nagyvárád érk.	9 32	5 30	8 31
Szeged-Rókus érk.	4 35	10 55	7 55	Nagyvárád érk.	9 32	5 30	8 31								

Nagyvárád - Belényes - Vaskóh.				Vaskóh - Belényes - Nagyvárád.				Nagyvárád - Érmihályfalva.				Érmihályfalva - Nagyvárád.			
Tv. sz. sz.	Sz. v.	Tv. sz. sz.	Sz. v.	Sz. v.	Tv. sz. sz.	Sz. v.	Tv. sz. sz.	Sz. v.	Személy v.	Vegyes v.	Személy v.	Vegyes v.	Személy v.	Vegyes v.	
Nagyvárád ind.	5 35	2 40	Vaskóh ind.	4 12	2 55	Nagyvárád ind.	4 15	6 44	Érmihályfalv. ind.	6 10	5 21	Érmihályfalv. ind.	6 10	5 21	
V.-Velenceze	5 47	2 51	Lunka-Rézbánya	4 12	3 08	B.-Püspöki	4 30	7 10	Érselind	6 40	6 01	Érselind	6 40	6 01	
Félix-Fürdő	6 11	3 13	Szudrics	4 39	3 37	Bihar	4 50	7 36	Székelyhid	7 10	6 28	Székelyhid	7 10	6 28	
Kardó	6 26	3 27	Belényes	4 57	4 16	Paptamási	5 14	8 05	Nagykánya	7 22	7 02	Nagykánya	7 22	7 02	
Nyárló	7 07	4 07	Sonkolyos	5 28	4 39	Gyapoly	5 27	8 44	B.-Diószeg	7 35	7 22	B.-Diószeg	7 35	7 22	
Magyar-Gyepes	7 19	4 18	Belényes-Ujlak	5 40	4 51	Nagykánya	5 55	9 07	Gyapoly	7 50	7 49	Gyapoly	7 50	7 49	
Tasádfő	7 34	4 32	Borz	5 49	5 01	Székelyhid	6 24	9 32	Paptamási	8 11	8 09	Paptamási	8 11	8 09	
Drág-Cséke	7 55	4 46	Sólyom	6 05	5 22	Érselind	6 45	10 36	Bihar	8 29	8 33	Bihar	8 29	8 33	
Magyar-Cséke	8 12	4 51	Gyanta	6 26	5 43	Érmihályfalv. érk.	7 15	10 36	Nagyvárád érk.	9 06	8 11	Nagyvárád érk.	9 06	8 11	
Dused	8 25	5 13	Hollód	6 40	6 43										
Szombatság-Rogoz	9 02	5 47	Szombatság-Rogoz	7 01	6 29										
Hollód	9 15	5 59	Dused	7 25	6 55										
Gyanta	9 29	6 12	Magyar-Cséke	7 37	7 08										
Sólyom	9 55	6 36	Drág-Cséke	7 56	7 33										
Borz	10 10	6 50	Tasádfő	8 10	7 47										
Belényes-Ujlak	10 22	7 01	Magyar-Gyepes	8 24	8 02										
Sonkolyos	10 35	7 18	Nyárló	8 34	8 13										
Belényes	11 21	7 47	Kardó	8 57	8 36										
Szudrics	11 44	8 09	Félix-Fürdő	9 10	8 49										
Lunka-Rézbánya	12 18	8 34	V.-Velenceze	9 31	9 10										
Vaskóh érk.	12 29	8 49	Nagyvárád érk.	9 41	9 21										

Nagyvárád - Dévaványa - Gyoma.				Gyoma - Dévaványa - Nagyvárád.				Vésztfő - Kőtegyán - Hollód.				Hollód - Kőtegyán - Vésztfő.			
V. v.	Sz. v.	V. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.	Sz. v.	V. v.	Sz. v.	Vegyesvonat	Sz. v.	V. v.	Sz. v.	V. v.	Sz. v.	V. v.
Nagyvárád ind.	5 50	2 14	Gyoma ind.	3 40	2 36	Vésztfő ind.	4 45	5 27	Hollód ind.	4 35	12 05	Hollód ind.	4 35	12 05	
Ósi	6 09	2 29	Ózed	4 07	2 54	Okány	5 07	5 49	Mocsár-Gyanta	4 46	12 17	Mocsár-Gyanta	4 46	12 17	
Új-Palota	6 24	2 42	Déva-Ványa	4 37	3 26	Gyanté	5 23	6 07	Rippa	5 02	12 39	Rippa	5 02	12 39	
Gyires	6 41	2 56	Kéthalom	4 54	3 43	Sarkad-Keresztur	5 36	6 18	Tenke	5 24	1 17	Tenke	5 24	1 17	
Kőrösszeg	7 02	3 01	Kőrös-Ladány	5 13	4 06	Méhkerék	5 52	6 36	Fekete-ót	5 44	1 39	Fekete-ót	5 44	1 39	
Szakál	7 39	3 31	Szeghalom	5 40	4 38	Kőtegyán érk.	6 01	6 45	Fekete-Bátor	6 06	2 07	Fekete-Bátor	6 06	2 07	
Nagy-Tóti	7 55	3 47	Vésztfő	6 12	5 22	Kőtegyán ind.	6 16	6 57	Árpád	6 16	2 18	Árpád	6 16	2 18	
Komádi	8 25	3 59	Kót	6 38	5 42	Pósa	6 29	7 12	Erdő-Gyarak	6 25	2 28	Erdő-Gyarak	6 25	2 28	
Iráz	8 42	4 16	Iráz	6 52	6 07	Illye	6 48	7 24	Csegöd	6 34	2 38	Csegöd	6 34	2 38	
Kót	9 19	4 39	Komádi	7 10	6 38	Csegöd	7 02	7 39	Illye	6 67	2 58	Illye	6 67	2 58	
Vésztfő	9 44	5 10	Nagy-Tóti	7 22	6 50	Erdő-Gyarak	7 12	7 49	Pósa	7 07	3 09	Pósa	7 07	3 09	
Szeghalom	10 34	5 55	Szakál	7 48	7 23	Árpád	7 21	7 59	Kőtegyán érk.	7 19	3 22	Kőtegyán érk.	7 19	3 22	
Kőrös-Ladány	11 11	6 12	Kőrösszeg	8 11	7 47	Fekete-Bátor	7 39	8 20	Kőtegyán ind.	8 06	3 42	Kőtegyán ind.	8 06	3 42	
Kéthalom	11 18	6 30	Gyires	8 33	8 12	Fekete-Tót	7 52	8 35	Méhkerék	8 15	3 52	Méhkerék	8 15	3 52	
Déva-Ványa	12 03	6 55	Új-Palota	8 47	8 27	Tenke	8 15	9 03	Sarkad-Keresztur	8 33	4 12	Sarkad-Keresztur	8 33	4 12	
Ózed	12 21	7 15	Ósi	9 03	8 46	Rippa	8 39	9 32	Gyanté	8 43	4 23	Gyanté	8 43	4 23	
Gyoma érk.	12 45	7 39	Nagyvárád érk.	9 20	9 05	Mocsár-Gyanta	8 51	9 45	Okány	9 02	4 44	Okány	9 02	4 44	
								Hollód érk.	9 01	9 57					

Székelyhid - Margita - Sz.-Somlyó.				Sz.-Somlyó - Margita - Székelyhid.				Szeghalom - Füzes Gyarmat.				Füzes Gyarmat - Szeghalom.			
V. v.	Sz. v.	V. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.	Sz. v.	V. v.	Sz. v.	Vegyes vonat	Sz. v.	V. v.	Sz. v.	V. v.	Sz. v.	V. v.
Székelyhid ind.	9 22	6 30	Szil.-Somlyó ind.	3 20	2 27	Szeghalom ind.	10 20	5 50	P.-Ladány ind.	6 50	2 04	P.-Ladány ind.	6 50	2 04	
A.-Keresztur	10 06	7 12	Sz.-Nagyfalu	3 45	2 27	Füzes-Gyarmat									